

Utrikesförvaltning och internationell samverkan

5



Förslag till statsbudget för år 1998

Utrikesförvaltning och internationell samverkan

Innehållsförteckning

1.	Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2.	Inledning	7
3.	Utrikesförvaltningen m.m.....	15
	A 1 Utrikesförvaltningen.....	15
	A 2 Nordiskt samarbete	16
	A 3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m.	17
4.	Internationella organisationer.....	19
	B 1 Bidrag till vissa internationella organisationer	20
	Förenta nationerna	20
	Europarådet	21
	Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).....	22
	Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP)	23
	Övriga internationella organisationer	23
	B 2 Nordiska ministerrådet.....	23
	B 3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).....	24
	B 4 Fredsfrämjande verksamhet.....	25
5.	Information om Sverige i utlandet	27
	C 1 Svenska institutet.....	28
	C 2 Övrig information om Sverige i utlandet	29
6.	Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor m.m.....	31
	D 1 Utredningar och andra insatser på det utrikes- politiska området	31
	D 2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling	32
	D 3 Bidrag till Stockholms internationella freds- forskningsinstitut (SIPRI)	32
	D 4 Forskning till stöd för nedrustning och inter- nationell säkerhet	33
	D 5 Utrikespolitiska Institutet	33

D 6	Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse	33
7.	Övriga utrikespolitiska frågor	35
E 1	Inspektionen för strategiska produkter.....	36
E 2	Europainformation m.m.	36
Bilaga 5.1	Sveriges samlade bidrag till FN	39
Bilaga 5.2	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna.....	43

1. Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner målen för utgiftsområdet i enlighet med vad regeringen förordar under avsnitt 2,
2. godkänner förslaget att bilda en ny myndighet Svenska institutet med uppgift att bedriva mot-
svarande verksamhet som bedrivs av Stiftelsen Svenska institutet (avsnitt 5),
3. för budgetåret 1998 anvisar anslagen under utgiftsområde 5 *Utrikesförvaltning och internationell samverkan* enligt följande uppställning:

ANSLAG	ANSLAGSTYP	ANSLAGSBELOPP (TUSENTAL KRONOR)
A 1 Utrikesförvaltningen	Ramanslag	1 757 629
A 2 Nordiskt samarbete	Ramanslag	1 452
A 3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m.	Ramanslag	4 402
B 1 Bidrag till vissa internationella organisationer	Ramanslag	464 161
B 2 Nordiska ministerrådet	Ramanslag	274 300
B 3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)	Ramanslag	24 400
B 4 Fredsfrämjande verksamhet	Ramanslag	143 409
C 1 Svenska institutet	Ramanslag	50 748
C 2 Övrig information om Sverige i utlandet	Ramanslag	9 835
D 1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området	Ramanslag	2 259
D 2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling	Ramanslag	9 000
D 3 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	Obetecknat anslag	20 324
D 4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet	Ramanslag	10 262
D 5 Utrikespolitiska Institutet	Obetecknat anslag	10 004
D 6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes-och säkerhetspolitisk betydelse	Ramanslag	5 524
E 1 Inspektionen för strategiska produkter	Ramanslag	15 801
E 2 Europainformation m.m.	Ramanslag	7 800
Summa		2 811 310

2. Inledning

Omfattning/ändamål

Utgiftsområdet Utrikesförvaltning och internationell samverkan består av följande verksamhetsområden: utrikesförvaltning, internationella organisationer, information om Sverige i utlandet, nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor samt övriga utrikespolitiska frågor.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
4 764	3 192	2 880	2 811	2 873	2 943

Sammanfattande kommentar till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Sveriges utrikesförvaltning har på ett aktivt sätt medverkat till att uppnå regeringens ambitioner och mål på det utrikespolitiska området såsom de redovisas i inledningen till detta utgiftsområde. Ca 95% av utgifterna inom utgiftsområdet avser utrikesförvaltningen (61%) och bidragen till internationella organisationer (34%). Utvecklingen av dessa utgifter är bl.a. beroende av den svenska kronans ställning och inflationen utomlands. Utgiftsutvecklingen har också påverkats av att viss verksamhet inkl. medel överförts till utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Förutom ett anslagssparande på i första hand verksamhetsområdet Utrikesförvaltningen m.m. uppvisar övriga verksamhetsområden ett ekonomiskt utfall som i stort överensstämmer med budgeterade medel.

Större förändringar

Utrikesförvaltningen har under den gångna perioden fortsatt att anpassa sin verksamhet efter de krav som en tilltagande internationalisering ställer på Sverige. En integration av departementets verksamhetsområden (politik, handel, internationellt utvecklings-samarbete och migration) har genomförts i syfte att göra det möjligt för departementet att bättre ta till vara Sveriges intressen såväl i vårt eget grannskap som i det vidare internationella sammanhanget. EU:s regeringskonferens, förberedelserna för EU:s utvidgning, Europas säkerhetspolitiska omdaning, vårt medlemskap i FN:s säkerhetsråd, främjande av svenska ekonomiska intressen i utlandet och en successiv anpassning av våra relationer till länderna i Asien, Afrika och Latinamerika till en ny tids villkor, har ägnats stor uppmärksamhet.

Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder. Till de särskilt prioriterade målen hör en utveckling av Östersjösamarbetet och regionens integration i en vidare europeisk och internationell samverkan, utvidgningen av EU, ansträngningar att göra utrikesförvaltningen till ett bättre instrument i näringspolitiken, en reform av FN och en förnyelse av Sveriges relationer till Afrika.

Prioriteringar för 1998

Under det kommande verksamhetsåret kommer beslutet om en utvidgning av EU, beslut om riktlinjer för reformer av centrala politikområden inom EU, den europeiska säkerhetspolitikens utveckling och vårt medlemskap i säkerhetsrådet att kräva fortsatt uppmärksamhet. Utrikesförvaltningen kommer att ägna mycket arbete åt de genomgripande reformer som är nödvändiga för att

göra FN till ett effektivare redskap för förebyggande av kriser och konflikthantering och för ekonomisk och social utveckling. Östersjösamarbetet är likaledes ett prioriterat ämnesområde. Ökad vikt kommer att läggas vid handels- och sysselsättningsfrämjande åtgärder, särskilt inom utlandsorganisationen. Vissa nya resurser kommer att avdelas för detta ändamål. En översyn av Sveriges relationer till Afrika har inletts. Resultatet härav kommer att föreläggas riksdagen. På motsvarande sätt görs en studie om Sveriges relationer till de asiatiska länderna.

Resultatbedömning

Tillståndet och utvecklingen inom området samt regeringens slutsatser

Det svenska folkets levnadsvillkor blir alltmera beroende av vad som sker i omvärlden och av vårt lands mångskiftande samverkan med andra länder. Sysselsättning och ekonomisk tillväxt förutsätter ett öppet och väl fungerande internationellt handelsutbyte. Sveriges fred och dess invånares säkerhet i vid mening är avhängig av global och europeisk säkerhet och utveckling. Bestående säkerhet för vårt land och trygghet och välfärd för vårt folk förutsätter internationell solidaritet och gemensam säkerhet.

Ökande världshandel, globala kapitalrörelser och snabba tekniska framsteg, inte minst på informationsområdet, präglar idag den internationella utvecklingen. Samtidigt består - och vidgas i många fall - de djupa klyftorna mellan rika och fattiga länder och mellan besuttna och utsatta grupper inom länderna. Urbanisering, industrialisering och utnyttjande av naturresurser utsätter miljön för svåröverskådliga påfrestningar. Världen och Europa har befriats från fruktan för stormaktskrig, men runt om i världen förekommer väpnade konflikter och djupgående etniska, religiösa och ekonomiska motsättningar. Mänskliga rättigheter undertrycks och människor drivs att fly.

Mot denna bakgrund blir förebyggande av väpnade konflikter, fredsfrämjande insatser, en öppen världshandel och strävan efter en miljömässigt hållbar utveckling angelägna uppgifter för svensk utrikespolitik i dag. Sedan länge är respekt för folkrätten och de mänskliga rättigheterna, demokrati, fortsatt nedrustning, rättfärdig social och ekonomisk utveckling, jämställdhet mellan kvinnor och män och fri världshandel med varor och tjänster centrala mål för

svensk utrikespolitik. För att uppnå dem är arbetet i Förenta nationerna (FN) och dess olika organ och i Världshandelsorganisationen (WTO) av grundläggande betydelse. Stödet till FN, där Sverige åren 1997 och 1998 tillhör säkerhetsrådet, förblir en hörnsten i svensk utrikespolitik.

Genom den allt närmare samverkan på skilda områden inom Europeiska unionen (EU) deltar Sverige aktivt i forandet av det framtida Europa, samtidigt som vårt medlemskap i EU i allt högre grad påverkar vårt eget samhälles utveckling. Medlemskapet i EU har givit Sveriges samarbete med omvärlden en ny dimension och påverkar svensk utrikespolitik på en lång rad områden. I EU, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Europarådet, Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR) och Västeuropeiska unionen (VEU) medverkar Sverige till framväxten av en ny alleuropeisk säkerhets- och samsarbetsstruktur. Att befästa och bygga ut samarbetet i Norden, Östersjöområdet och Barentsregionen och knyta detta till det vidare europeiska samarbetet är av särskild vikt för Sverige.

Politiska förbindelser, freds- och säkerhetsfrämjande arbete, handel, utvecklingssamarbete och migrationsfrågor blir allt mera sammanflätade i ett växande ömsesidigt internationellt beroende. I syfte att stärka vår förmåga att föra en sammanhållen utrikespolitik och för att skapa en rationell beredningsordning reformerades Utrikesdepartementets organisation år 1996. Erfarenheterna av denna reform, innebärande integration av UD:s olika verksamhetsområden, har varit positiva.

En väl samordnad information i utlandet om Sverige och svenska förhållanden utgör en betydelsefull del av svensk utrikespolitik. Nämnden för Sverige-främjande i utlandet har fått en central roll som samsarbetsforum för strategiskt Sverige-främjande insatser.

FN och global säkerhet

Sedan hotet om ett stormaktskrig, som ytterst kunnat leda till bruk av massförintelsevapen, tonat bort, har arbetet för att trygga internationell säkerhet delvis ändrat karaktär. Det har blivit allt viktigare att förebygga konflikter inom länderna och att genom snabba internationella fredsfrämjande insatser hejda väpnade konflikter såväl inom som mellan enskilda stater. Betydelsen av att långsiktigt bygga för fred genom att främja respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och social och ekonomisk utveckling framträder allt tydligare.

Ett brett spektrum av synpunkter och förslag på detta område redovisas i studien "Konfliktförebyggande verksamhet", som 1997 slutförts inom UD.

Efter det kalla krigets slut är gränsen mellan militär och icke-militär säkerhet mindre tydlig. På samma sätt som krig och väpnade konflikter är miljöförstöring, massfattigdom, etniskt, religiöst och politiskt förtryck, grov internationell brottslighet och sprid-

ning av massförstörelsevapen hot, som måste mötas globalt. Att trygga enskilda människors säkerhet och skapa bättre levnadsvillkor för dagens och framtida generationer har alltmera blivit en uppgift för internationell samverkan.

FN bär ett övergripande ansvar för internationell fred och säkerhet men också för ekonomisk och social utveckling i alla dess aspekter. Både när det gäller att förebygga konflikter och att möta icke-militära hot har FN och dess olika organ en central uppgift. Under 1990-talet har FN i en rad stora konferenser om miljö, mänskliga rättigheter, befolkning, kvinnor och social utveckling samt boende och bebyggelse fört upp dessa frågor på den globala dagordningen. Det är en viktig del av Sveriges internationella solidaritetsarbete att medverka till att dessa konferenser ges en effektiv och samordnad uppföljning. Ett led i en sådan uppföljning på miljöområdet var stats- och regeringschefernas möte i FN i juni 1997, där handlingsprogrammet från konferensen i Rio de Janeiro 1992, Agenda 21, utvärderades.

Det växande behovet av internationell samverkan på skilda områden ställer ökade krav på FN:s handlingsförmåga och effektivitet. En nödvändig förutsättning för att FN skall fungera effektivt är emellertid att samtliga medlemsländer, särskilt de stora och rika, fullgör sina ekonomiska skyldigheter mot världsorganisationen. FN:s generalsekreterare framlade i juli 1997 ett genomgripande reformprogram för FN:s olika verksamhetsområden, ledningsstruktur och budgetprocess. Reformarbetet kommer att intensifieras under hösten 1997 och 1998. Tillsammans med andra länder driver Sverige arbetet på att reformera FN i den s.k. 16-gruppen. I generalsekreterarens program återfinns många av de förslag, som i början av 1997 redovisades i det nordiska FN-projektet på det sociala och ekonomiska området. Rapporten "Vårt globala grannskap" från Kommissionen för globalt samarbete, som presenterades 1995 och vars rekommendationer regeringen delar, utgör en viktig utgångspunkt för reformarbetet.

Sveriges arbete i FN:s säkerhetsråd präglas av ett långsiktigt reformperspektiv. Det är nödvändigt att förbättra FN:s förmåga att förhindra och tidigt ingripa i konflikter. Erfarenheten har också visat att nya typer av fredsfrämjande FN-operationer måste utvecklas, där politiska, militära, humanitära, ekonomiska och sociala insatser samverkar. Vidare finns ett starkt behov av att stärka banden mellan säkerhetsrådet och generalförsamlingen liksom mellan säkerhetsrådet och såväl regionala som enskilda organisationer.

Sverige innehade under juli månad 1997 ordförandeskapet i säkerhetsrådet. Under denna tid behandlades ett drygt tjugotal konflikter. På svenskt initiativ gjordes ett särskilt ordförandeuttalande om poliser i det fredsfrämjande arbetet. Där betonades deras växande roll i såväl konfliktförebyggande som fredsbevarande insatser och återuppbbyggnaden efter

en konflikt. Sverige ägnade under ordförandeskapet särskild uppmärksamhet åt frågan om större öppenhet i rådets arbetsformer och bättre konsultationer med truppbidragare. År 1998 kommer Sverige åter att under en månad leda säkerhetsrådets arbete.

Folkrätten har alltid intagit en central plats i svensk utrikespolitik. Av särskild vikt är att förbättra efterlevnaden av dess bestämmelser och att staterna ansluter sig till bindande tvistlösningsmekanismer.

Arbetet för de mänskliga rättigheterna måste ständigt föras vidare. Först under senare år har kvinnors rättigheter och jämställdhet och barnens rättigheter på allvar uppmärksammats internationellt. Dödsstraff utdöms och verkställs ännu på många håll i stort antal. Att dödsstraffet avskaffas är ett prioriterat mål i svensk utrikespolitik. Respekten för de mänskliga rättigheterna i inbördeskonflikter måste stärkas, och mänskliga rättigheter måste beaktas bättre i multilateralt och bilateralt utvecklingssamarbete. Av särskild betydelse är att på olika sätt förbättra efterlevnaden av normer och konventioner för mänskliga rättigheter. Sverige deltar aktivt i arbetet på att skapa en permanent internationell brottmålsdomstol och stöder Jugoslavien- och Rwandatribunalerna, som trots svårigheter och tillkortakommanden utgör steg i denna riktning. Vårt lands djupa engagemang i arbetet på att stärka efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna kommer att fullföljas med kraft både i FN och andra sammanhang.

Sveriges nedrustningsarbete skall målmedvetet drivas vidare. Att få till stånd fortsatt reduktion och slutlig eliminering av massförstörelsevapen förblir en prioriterad uppgift för en aktiv svensk nedrustningspolitik även efter förbättringen av stormaktsrelationerna. Konventionen mot kemiska vapen trädde i kraft i april 1997. Arbetet pågår för att stärka konventionen om förbud mot biologiska vapen genom ett kontrollsystem. Sedan september 1996 har över 140 stater, däribland de fem kärnvapenmakterna och Sverige, undertecknat fördraget om totalförbud mot kärnsprängningar. START II-avtalet bör snarast träda i kraft och följas av förhandlingar om ett START III-avtal. Förhandlingar om förbud mot tillverkning av klyvbart material för vapenändamål är ett ytterligare viktigt steg mot total frihet från kärnvapen. Sverige stöder den s.k. Canberrakommissionens krav på att kärnvapenstyrkor skall tas ur beredskapsläge, att stridsspetsar och vapenbärare skall hållas åtskilda samt att kärnvapenmakterna skall ingå bindande avtal om att aldrig tillgripa kärnvapen mot icke-kärnvapenstater.

Antipersonella landminor (truppminor) har förödande mänskliga, sociala och ekonomiska konsekvenser genom att de dödar och lemlästar civila långt efter det att en konflikt upphört. Sverige införde 1996 förbud mot användning av sådana minor, och befintliga lager skall förstöras. Riksdagen ratificerade i maj 1997 det reviderade protokoll med skärpta regler om användning av antipersonella minor, som

förhandlats fram under svensk ledning. Hösten 1997 inleds förhandlingar om att få till stånd ett internationellt totalförbud mot dessa vapen. Vårt land kommer att fortsätta att spela en pådrivande roll i detta arbete.

Sverige fäster stor vikt vid implementeringen av det globala Wassenaar-arrangemanget med syfte att hindra spridning av både krigsmateriel och strategiskt känsliga produkter.

Sveriges stöd till multilateralt utvecklingssamarbete behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Fri världshandel

Utrikeshandel är en allt starkare drivkraft för ekonomisk tillväxt och utveckling. Det gäller globalt, i utvecklingsländerna såväl som i EU och i Sverige. Världshandeln växer snabbare än världsproduktionen.

För ett utrikeshandelsberoende land som Sverige är en stärkt frihandel en nödvändighet. Därför verkar Sverige för multilateralt samarbete och väl fungerande spelregler för den internationella handeln. Detta är en förutsättning för att alla länder oavsett ekonomisk styrka skall ges lika rättigheter på detta område.

WTO har under sina två första år varit mycket framgångsrikt i arbetet på att förstärka det globala regelverket. WTO:s första ministerkonferens i december 1996 fastlade ett frihandelsinriktat arbetsprogram för de kommande åren. Under 1997 har två nya avtal slutits inom WTO, om bastelefontjänster och om informationsteknik. Ett arbete har inletts för att skapa gemensamma regler på investerings- och konkurrensområdet. Det är viktigt att alla länder omfattas av det globala regelverket. I dag är drygt 130 stater medlemmar i WTO och ett trettiotal förhandlar om medlemskap.

Regionala frihandelsarrangemang kan utgöra värdefulla och pådrivande komplement till multilaterala lösningar. Sveriges agerande utgör ett gott exempel på en sådan positiv samverkan. Inom EU har Sverige alltsedan inträdet drivit vår traditionella frihandelslinje och verkat för öppenhet mot omvärlden. Vi verkar för en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken och därigenom en liberalisering av handeln med jordbruksprodukter. Vårt land fortsätter att arbeta för en förbättring av utvecklingsländernas tillträde till den europeiska marknaden. Särskilt stor vikt lägger Sverige vid ett närmare samarbete med de central- och östeuropeiska länderna och länderna i Medelhavsområdet.

Säkerhet och samarbete i Europa

Sedan det kalla krigets konfrontation mellan militärblocken i Europa upphört, har framväxten av en ny säkerhets- och samarbetsordning blivit möjlig. Viktiga beslut, som påverkar denna, har fattats och kommer att fattas under 1997 och de närmaste åren därefter.

EU är den centrala institutionen i och redskapet för att skapa en europeisk samarbetsstruktur. Inom den gemensamma marknaden sker merparten av Sveriges handelsutbyte med omvärlden, och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är viktigaste forum för svensk utrikespolitik.

Regeringskonferensen, som avslutades med toppmötet i Amsterdam i juni 1997, förde integrationen mellan unionens medlemmar ytterligare framåt och beredde vägen för EU:s fortsatta utvidgning. Ur svensk synvinkel var regeringskonferensen värdefull och framgångsrik.

För Sverige är det av särskild vikt att medlemsländerna tagit ett ökat gemensamt ansvar för stora frågor, som direkt berör de enskilda människornas levnadsvillkor och framtidstro. Det nya sysselsättningsavsnittet i Amsterdamfördraget bygger på ett svenskt förslag. Miljön får ett starkare skydd, offentlighetsprincipen har knätsatts i EU, och jämställdheten har blivit ett grundläggande mål för arbetet inom EU. Samarbetet på det rättsliga och inrikesområdet har stärkts. Det gäller såväl den gemensamma kampen mot internationell brottslighet som fri rörlighet för personer inom EU. Genomgripande förändringar av EU:s beslutsformer får dock anstå i avvaktan på unionens utvidgning.

Ett svenskt medlemskap i Europeiska valutaunionen (EMU) från den 1 januari 1999 är ej aktuellt. För tiden därefter skall Sverige ha maximal handlingsfrihet. I förhandlingarna om EU:s nästa femårsbudget lägger Sverige särskild vikt vid reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken och EU:s regionalpolitik och strukturpolitik.

En central målsättning för svensk Europapolitik infriades i och med att medlemsländerna vid Amsterdammötet bekräftade att vägen nu ligger öppen för att inleda utvidgningsprocessen. Genom utvidgningen till Central- och Östeuropa fullföljer EU sin uppgift som alleuropeiskt freds- och samarbetsorgan.

Kommissionen avgav i juli 1997 yttranden över kandidatländerna och rekommenderade att förhandlingar skulle påbörjas med sex av dem. Sverige kommer även fortsättningsvis att verka för att inträdesförhandlingar skall inledas samtidigt med alla kandidatländer, som uppfyller demokratikravet. Tidpunkten för medlemskap måste dock bero av varje ansökarlands förutsättningar. Redan utvidgningsprocessen, som skall börja kring årsskiftet 1997/98, innebär ett stöd för demokratisk stabilitet och ekonomisk utveckling i ansökarländerna. Sverige har ett starkt intresse av att våra baltiska grannländer och Polen blir medlemmar i EU och arbetar aktivt för detta.

De central- och östeuropeiska länderna har gjort betydande framsteg såväl i sin ekonomiska utveckling som för att befästa demokratin. Stabil demokrati och förbättrade sociala och ekonomiska villkor i Central- och Östeuropa är en förutsättning för bestående fred och säkerhet i hela Europa. Genom ett

mångskiftande samarbete och stöd kan Västeuropa på ett avgörande sätt bidra till att målen uppnås. Av särskild betydelse är utvecklingen i Ryssland. Att demokratiseringen i Ryssland fullföljs och befästs är avgörande för framtida säkerhet och samarbete i Europa. Därför fäster Sverige både i alleuropeiskt och regionalt perspektiv största vikt vid dialogen med Ryssland och stödet till reformprocessen där.

Den europeiska omvandlingen efter det kalla krigets slut fick tragiska följder i det tidigare Jugoslavien, främst Bosnien-Hercegovina. Sedan freden återställts, är Daytonavtalets efterlevnad och återuppbyggnaden av det krigshärjade området den viktigaste uppgiften. De i konflikten inblandade parterna bär ansvaret för detta, men Sverige skall fortsätta att medverka aktivt i det nödvändiga stödet från omvärlden i denna process. Det svenska stödet inriktas i synnerhet på demokratiframjande och humanitära insatser samt återuppbyggnad inklusive stöd till flyktigåtervandring.

I juli 1997 fattade Atlantpakten (NATO) ett första beslut om utvidgning med tre länder. Utvidgningen är ett led i den pågående förändringen av NATO och en del av omdaning av säkerhetsstrukturen i Europa efter det kalla kriget. NATO är en struktur för militärt samarbete. Sverige välkomnar förändringen från exklusiv inriktning på försvar av medlemsländerna till bred samverkan med även utanförstående länder för att möta nya hot mot europeisk säkerhet.

I ett Europa, där säkerhetshoten i växande utsträckning är icke-militära, är själva förändringsprocessen i NATO och den europeiska säkerhetsstrukturen det centrala. Det viktiga är att denna process som helhet leder fram mot gemensam säkerhet och en alleuropeisk säkerhetsgemenskap.

Till de grundläggande principerna för europeisk säkerhet hör varje lands rätt att självt träffa sitt säkerhetspolitiska vägval, att inga nya skiljelinjer får skapas i Europa och att alla stater bär ett ansvar för den gemensamma säkerheten. I ljuset av dessa principer skall NATO:s utvidgningsbeslut värderas liksom avtalet mellan NATO och Ryssland, som undertecknades i maj 1997, och tillkomsten samma månad av Euro-atlantiska partnerskapsrådet (EAPR), där Sverige ingår. De är alla sammanhängande delar av den positiva förändringsprocessen i europeisk säkerhet.

Utvidgningsbeslutet ändrar inte Sveriges förhållande till NATO. Sveriges militära alliansfrihet, som syftar till att vårt land skall kunna vara neutralt i händelse av krig i vårt närområde, består. Den gagnar vår egen säkerhet bäst och utgör en grund för vår strävan att stärka säkerheten i vårt närområde. Genom vårt medlemskap i OSSE och Europarådet, vårt observatörskap i VEU och vårt deltagande i PFF-samarbetet och EAPR tar Sverige ett betydande ansvar för uppbyggnaden av en alleuropeisk säkerhetsstruktur. Sverige och Finland har vidare genom sitt

av regeringskonferensen antagna förslag att stärka EU:s roll i konflikthantering i samverkan med VEU bidragit till att befästa EU som centralt organ för europeisk säkerhet.

Regeringen ser i första hand EAPR som organ för praktiskt samarbete om krishantering, något som NATO lägger allt större tonvikt vid. Sveriges intensifierade deltagande i PFF och dess övningsverksamhet förbättrar vår förmåga att genomföra fredsfrämjande insatser tillsammans med NATO och övriga samarbetsländer utan att beröra försvaret av vårt eget territorium. Med den militära alliansfriheten som grund samverkar Sverige förutom i PFF med NATO i den av NATO ledda SFOR-styrkan, som med mandat från FN:s säkerhetsråd i december 1996 ersatte den tidigare IFOR-styrkan.

OSSE intar med sin breda medlemskrets en särställning i det alleuropeiska säkerhetsarbetet. Som bl. a. utvecklingen i det forna Jugoslavien visar, spelar OSSE idag en ledande roll i icke-militär säkerhetsfrämjande verksamhet. Det gäller konfliktförebyggande arbete, konflikthantering och återuppbyggnad efter väpnade konflikter. Sverige lägger särskild vikt vid respekten för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer och ansträngningarna att förbättra övervakningen av hur medlemsländerna efterlever sina åtaganden. OSSE:s högkommissarie för nationella minoriteter fyller en viktig uppgift för att avvärja etniska konflikter.

Rustningskontroll är en av Sverige prioriterad uppgift för OSSE. Vårt land följer nära förhandlingarna inom OSSE:s ram om en anpassning av Avtalet om konventionella styrkor i Europa (CFE-avtalet).

Europarådet har fått ökad betydelse i den omvandling av Europa som nu pågår. En av organisationens viktigaste uppgifter är att stödja den fortsatta demokratiutvecklingen i Central- och Östeuropa. Insatserna inriktas på uppbyggnaden av rättssamhället och en fast förankring av de mänskliga rättigheterna i det legala och politiska systemet.

Sverige i Norden, Östersjöområdet och Barentsregionen

Sverige har ett särskilt intresse och ansvar för säkerhet och samarbete i Norden, Östersjöområdet och Barentsregionen. Nordeuropas säkerhet kan inte isoleras från europeisk och nordatlantisk säkerhet. Det innebär att ett viktigt led av svensk politik i området är att fast inlemma detta i det europeiska och euroatlantiska samarbetet. EU och PFF spelar här en central roll. Sverige skall särskilt verka för att EU:s växande intresse för Östersjöregionen vidgas och i högre grad också riktas mot Barentsregionen.

Det nordiska samarbetet och vår samverkan med övriga nordiska länder är en del av Sveriges Europapolitik. På grundval av värdegemenskapen inom Norden skall samarbetet utvecklas och vara en stabil plattform för konkret samverkan och internationellt agerande - i närområdet, i Europa och globalt. Det

nordiska samarbetet fördjupas utifrån de förutsättningar, som följer av de nordiska ländernas olika vägval.

Sveriges ordförandeskap under 1998 i det nordiska samarbetet, såväl inom som utanför Nordiska ministerrådets ram, förpliktar. Det skall utövas aktivt och med en ambition att göra samarbetets politiska och strategiska dimensioner tydliga.

Reformeringsen av det inomnordiska samarbetet skall fullföljas i syfte att koncentrera det till områden, där samnordiska lösningar ger komparativa fördelar framför nationella eller bredare internationella arrangemang. Den kulturella och språkliga gemenskap, som finns i Norden, skall bevaras och utvecklas.

Nordiska samarbetsstrukturer skall systematiskt utnyttjas som fora för avstämning och samstämt agerande i aktuella EU-/EES-frågor, så att detta främjar svenska och nordiska intressen. Regeringen skall arbeta för att resultaten från EU:s regeringskonferens förverkligas i nära kontakt mellan de nordiska länderna. Det är av största vikt att fri rörlighet för personer genomförs med bibehållen passfrihet inom Norden.

Den europeiska omvandlingen efter det kalla krigets slut har öppnat möjligheten att återknyta tusenåriga ekonomiska och kulturella band mellan folken kring Östersjön. Det är ett svenskt intresse att regionen utvecklas till en väl fungerande hemmamarknad och att alla stater får medlemskap i WTO.

Sverige verkar främst genom den år 1996 inledda Visbyprocessen pådrivande i framväxten av ett nätverk av samarbete på skilda områden mellan Östersjöländerna till stöd för fördjupad demokratisering och sociala och ekonomiska reformer. Arbetet med att förbättra miljön och bekämpa den organiserade brottsligheten har fortsatt hög prioritet. Så hölls t.ex. ett miljöministermöte i Saltsjöbaden år 1996 i syfte att inleda arbetet på en Agenda 21 för Östersjöområdet. De tre handlingsprogram, som antogs vid Östersjöstaternas råds femte ministersession i Kalmar 1996, har givit samarbetet nya impulser och breddat verksamhetsområdet. Nya krav ställs därmed på rådets samordnande och vägledande roll. Vid ministersessionen i Riga i juli 1997 beslöts att förslag skall utarbetas om att inrätta ett permanent sekretariat för Östersjörådet. Sverige har erbjudit sig att vara värd för sekretariatet.

Ett viktigt svenskt mål är Rysslands inlemmande i ett vidare europeiskt samarbete till gagn för såväl demokratiseringsprocessen i Ryssland som alleuropeisk säkerhet. För regionens säkerhet och utveckling är stödet till nordvästra Ryssland och Kaliningrad liksom främjandet av allsidiga kontakter mellan Ryssland och de baltiska länderna av stor betydelse. Regeringen tillmäter Barentssamarbetet största betydelse. Sverige innehar under år 1997 ordförandeskapet i Barentsrådet. Skärpt kärnsäkerhet, förbättringar av den sargade miljön, ökat kultursamarbete och

breddade mellanfolkliga kontakter är svenska målsättningar för ordförandeskapet.

Sveriges utvecklingssamarbete med Estland, Lettland, Litauen och Polen inriktas idag främst på att underlätta anpassning till och medlemskap i EU. Det sker genom kunskapsöverföring och tekniskt samarbete inom områdena säkerhet, demokrati, ekonomi och miljö. I ett särskilt program får ansökarländerna del av erfarenheterna av den svenska medlemsstrategin. Sveriges utvecklingssamarbete med länderna i Central- och Östeuropa behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Samarbete utanför Europa

Sverige har sedan länge ett brett och välutvecklat både bilateralt och multilateralt samarbete med länder och regioner utanför Europa. Genom arbetet i FN och andra internationella organisationer bidrar vårt land till att stärka internationell fred och säkerhet, till att angripa hoten mot vår gemensamma miljö, till solidaritet med utvecklingsländerna och till att förbättra de enskilda människornas trygghet och levnadsvillkor. Vårt aktiva deltagande i EU:s breda dialog och biståndssamarbete med utvecklingsländerna har givit svensk politik en ny dimension. Sverige verkar för en effektivisering av EU:s politik bl. a. genom en reformering av Lomésamarbetet.

Förbindelserna med Förenta staterna intar en särställning i Sveriges relationer med länderna utanför Europa både bilateralt och multilateralt. Det gäller handel och vetenskapligt och kulturellt utbyte likväl som säkerhetsskapande samarbete. Dialogen mellan EU och Förenta staterna och Canada har en avgörande betydelse för den globala utvecklingen på skilda områden. Genom sitt medlemskap i NATO och OSSE är de båda nordamerikanska staterna djupt engagerade i europeisk säkerhet.

Sveriges bilaterala förbindelser med länderna i Mellanöstern, Afrika, Asien och Oceanien och Latinamerika omfattar politiska relationer, utvecklingssamarbete och handelsutbyte. Omorganisationen av Utrikesdepartementet har möjliggjort en förbättrad samordning mellan dessa olika aspekter.

Sveriges internationella utvecklingssamarbete med utvecklingsländer behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Sverige fullföljer på olika sätt sitt långvariga och djupa engagemang för en allomfattande fredsuppgörelse i Mellanöstern. Bl.a. ger vi ett betydande stöd till den palestinska befolkningen på Västbanken och i Gaza. Sverige medverkar inom ramen för Barcelonaprocessen i EU:s växande samarbete med länderna på södra och östra sidan av Medelhavet. I detta sammanhang kan särskilt nämnas etablerandet av ett frihandelsområde och det s.k. Euro-Islamprojektet.

En rad länder och regioner i Afrika har under senare år genomgått en positiv ekonomisk och politisk utveckling, även om bilden av en kontinent i kris alltjämt dominerar. Sälunda har den djupa mänskliga

tragedin i stora sjö-området efter folkmordet i Rwanda återigen understrukit behovet av humanitärt bistånd, skydd av utsatta människors säkerhet och stöd för konfliktförebyggande åtgärder i Afrika.

Förslag till en ny Afrikapolitik kommer att föreläggas riksdagen i en regeringsskrivelse kring årsskiftet, baserat på bl.a. de slutsatser och rekommendationer som framförts i utredningen "Partner med Afrika". Grundtanken är att relationerna med de afrikanska länderna måste bygga på ett mer jämbördigt förhållande än det traditionella mellan givare och mottagare.

Många länder i Asien genomgår en starkt dynamisk ekonomisk utveckling. En betydande del av tillväxten i världsekonomin under de närmaste åren kommer att ske i Kina och andra östasiatiska stater. Samtidigt består en djup fattigdom och ett hårt undertryckande av mänskliga rättigheter i många asiatiska länder. Både ekonomiskt och säkerhetspolitiskt kommer Asien att spela en central roll i den globala utvecklingen under kommande år. Sverige medverkar aktivt i EU:s strävan att stärka banden och utvidga förbindelserna med Asien. En pågående UD-utredning kommer att utarbeta förslag till en strategi för att intensifiera Sveriges relationer med Asien. Utredningen, som kommer att presentera sitt förslag hösten 1998, inriktas på fem huvudområden: Asien i den internationella ekonomin, fattigdom och livskvalitet, miljö och hållbart utnyttjande av naturresurser, demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet samt den asiatiska säkerhetssituationen.

Den positiva demokratiska och ekonomiska utvecklingen i Latinamerika fortsätter. Fredsavtalet i Guatemala vid årsskiftet 1996/97 innebar en stor framgång för freden i hela området. Det kommersiella och politiska intresset för regionen är stort, och

såväl de bilaterala relationerna som EU:s förbindelser med Latinamerika utvecklas snabbt. En strategi för främjandet av handeln med Latinamerika har under året tagits fram i departementet.

Trots den positiva utvecklingen är klyftorna mellan olika befolkningsgrupper breda och sociala missförhållanden råder på många håll. Inre konflikter och övergrepp förekommer fortfarande, och Sverige kommer att fortsätta det aktiva arbete för fred, demokrati och mänskliga rättigheter som bedrivs sedan länge. Den sociala och ekonomiska utvecklingen i Nicaragua, Bolivia och en rad andra länder kommer fortsatt att stödjas från svenskt håll.

Kommentarer till utgiftsutvecklingen

Utgifterna för budgetåret 1997 beräknas överstiga budgeten beroende på att en del av anslagssparandet/reservationerna från 1995/96 tas i anspråk. I övrigt är det enbart inom verksamhetsområdena Utrikesförvaltningen och Internationella organisationer som några större avvikelser kan konstateras. Utrikesförvaltningen uppvisar 1995/96 sålunda ett stort anslagssparande som förklaras närmare i det följande. Den kraftiga minskningen av anslagen till Internationella organisationer beror i första hand på att kostnader för fredsfrämjande insatser med väpnad trupp, som tidigare legat under detta utgiftsområde, fr.o.m. 1997 överflyttats till utgiftsområde 6 Totalförsvaret samt att en besparing samtidigt genomförts på 250 miljoner kronor.

UTGIFTSUTVECKLINGEN FÖR DE I UTGIFTSOMRÅDE 5 INGÅENDE VERKSAMHETSOMRÅDEN

	UTGIFT 1995/96	DÄRAV 1996	ANVISAT 1997	UTGIFTS PROGNOS 1997	FÖRSLAG 1998	BERÄKNAT 1999	BERÄKNAT 2000
Utrikesförvaltningen	2 316	1 579	1 673	1 813	1 763	1 805	1 853
Internationella organisationer	2 226	1 475	931	907	906	927	947
Information om Sverige i utlandet	106	63	66	71	61	62	63
Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor m.m.	92	58	58	58	57	58	59
Övriga utrikespolitiska frågor	24	17	22	31	24	21	21
Totalt för utgiftsområde 5	4 764	3 192	2 750	2 880	2 811	2 873	2 943

3. Utrikesförvaltningen m.m.

Omfattning/ändamål

Verksamhetsområdet omfattar anslagen utrikesförvaltningen, dvs. såväl Utrikesdepartementet som utrikesrepresentationen, nordiskt samarbete som här avser i första hand resekostnader för Sveriges deltagande i det nordiska samarbetet samt ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
2 316	1 579	1 813	1 763	1 805	1 853

Sammanfattande kommentar till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Genom den omorganisation av utrikesförvaltningen, som nu slutförts, har den anpassats till de nya uppgifter för utrikespolitiken som en tilltagande internationisering medfört.

Det ekonomiska utfallet för budgetåret 1995/96 visar på ett stort anslagssparande.

Större förändringar

En genomgripande omorganisation av Utrikesdepartementet har genomförts under budgetåren 1995/96 och 1997 i syfte att stärka den operativa verksamheten och genomföra rationaliseringar inom den administrativa verksamheten. Sveriges medlemskap i Europeiska unionen samt i FN:s säkerhetsråd har påverkat arbetet.

Installationstakten för den s.k. nya tekniska plattformen för ADB och kommunikation har ökat så att både departementet och utlandsmyndigheterna

skall ha tillgång till den nya tekniken innan utgången av 1997.

Prioriteringar för 1998

Regeringens oförändrat höga ambitioner på det utrikespolitiska området ställer krav på en väl fungerande utrikesförvaltning. Denna måste därför även fortsatt utvecklas, genom rationalisering och effektivisering, och förändras för att kunna svara mot de krav som ställs på den i en snabbt föränderlig värld.

Genom de medel som ställs till Utrikesdepartementets förfogande från den s.k. profiltippen sker en ökad satsning på främjande av export, investeringar och turism. Detta sker bl.a. genom upprättande av två generalkonsulat, i Gdansk och Los Angeles.

A 1 Utrikesförvaltningen

1995/96	Utgift	2 310 445 ¹	Anslags-sparande	717 849
Däruv 1996	Utgift	1 574 200		
1997	Anslag	1 667 384	Utgifts-prognos	1 807 500
1998	Förslag	1 757 629		
1999	Beräknat	1 799 134		
2000	Beräknat	1 846 538		

1. Beloppen anges i tusental kr

Utrikesförvaltningens viktigaste uppgifter är att bevaka och främja svenska intressen, politiska såväl som handels- och biståndsrelaterade. Detta görs genom politisk, ekonomisk och handelspolitisk bevakning, genom export-, investerings- och turistfrämjande verksamhet, insatser inom kultur och information samt handläggning av migrations- och rättsfrågor.

Anslaget Utrikesförvaltningen används för de samlade förvaltningskostnaderna för departementet

och de 100 utlandsmyndigheterna samt de drygt 400 honorärkonsulaten. Totalt omfattar utrikesförvaltningen ca 2400 anställda, varav omkring 1000 utgörs av lokalanställda. Till de tyngre förvaltningskostnaderna hör förutom löner och utlandstillägg till de anställda, även fastighetskostnader, resekostnader för deltagande i ett stort antal internationella möten och förhandlingar, driftskostnader för en, på grund av verksamhetens art, omfattande IT- och telekommunikationsverksamhet. I anslaget ingår också kostnader för utredningar och officiella besök.

Kostnader som kan uppstå med anledning av garantier för banklån till personal respektive uppsagda anställda inom utrikesförvaltningen belastar detta anslag. Utestående lån uppgår för närvarande till 12,8 miljoner kronor.

En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1995/96 visar att utrikesförvaltningen hade ett stort anslagssparande. Detta anslagssparande beror både på egna åtgärder och yttre omständigheter. Dels har den nya rambudgettekniken medvetet utnyttjats för att spara medel under ett budgetår för att klara extraordinära utgifter ett annat budgetår, fastställda sparbeting genomförts tidigt under mandatperioden samt ett ökat kostnadsmedvetande åstadkommit inom utrikesförvaltningen. Dels har anslagssparandet åstadkommit av yttre icke påverkbara förändringar i form av kursvinster som resultat av en förstärkning av den svenska kronan i förhållande till de utländska valutor som i stor omfattning används inom utrikesförvaltningen för betalning av dess kostnader. I samband med diskussionerna under våren 1997 om det fortsatta besparingsarbetet beslutade regeringen att 200 miljoner kronor av anslagssparandet skulle dras in. Under utgiftsområde 1 anslag C 1 föreslår regeringen dessutom att högst 135 miljoner kronor av anslagssparandet överförs som anslagssparande till ramanslaget Regeringskansliet m.m.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Som redovisas närmare under inledningen till detta utgiftsområde kommer regeringen även framdeles att ha höga ambitioner på det utrikespolitiska området. För att kunna möta de krav detta ställer på en väl fungerande utrikesförvaltning har denna under det senare året genomgått en omfattande omorganisation. Denna innebär att det i stället för den gamla politiska avdelningen, handelsavdelningen, avdelningen för internationellt utvecklingssamarbete och rättsavdelningen, sedan 1 juli 1996 finns ett antal geografiska och funktionella enheter. Omorganisationen har nu slutförts genom en reformering av den administrativa verksamheten inom utrikesförvalt-

ningen, som innebär ett tydliggörande av olika administrativa funktioner samt en rationalisering som innebär en resursöverföring till den operativa verksamheten inom utrikesförvaltningen. Därmed är ett omfattande reformarbete slutfört och *det nya UD* är klart. Det uppsatta målet för omorganisationen har uppnåtts genom att Utrikesdepartementet nu är anpassat till de nya uppgifter för utrikespolitiken som en tilltagande internationalisering, det växande ömsesidiga beroendet mellan departementets traditionella politikområden samt inte minst EU-medlemskapet medfört.

En fortsatt hög ambitionsnivå ställer också krav på prioriteringar och avväganden. Förutsättningarna för att genomföra sådana överväganden har klart förbättrats genom den utvecklade process för verksamhetsplanering som numera tillämpas inom utrikesförvaltningen. Härigenom ges möjlighet till en sammanhållen bedömning och avvägning mellan olika krav och önskemål vad gäller såväl personella som finansiella resurser inom utrikesförvaltningen.

Riksdagens revisorer har i rapporten "Utrikesförvaltningen" granskat utrikesförvaltningen med tonvikt på dess uppgifter, organisation, styrning, personal och kostnader. Utrikesdepartementets remissvar har nyligen lämnats.

Vid beräkningen av anslaget för 1998 har hänsyn tagits till att anslaget för 1997 tillfälligtvis hade sänkts med drygt 100 miljoner kronor samt till det för mandatperioden beslutade sparprogrammet. För att fullfölja besparingsåtgärderna som aviserades i regeringens ekonomiska vårproposition har anslagsposten för utredningar minskats med 3 miljoner kronor fr.o.m. år 1998. För år 1999 har anslaget beräknats till 1 799 miljoner kronor och för år 2000 till 1 847 miljoner kronor.

A 2 Nordiskt samarbete

1995/96	Utgift	1 072 ¹		
Därav 1996	Utgift	800		
1997	Anslag	1 442	Utgifts- prognos	1 200
1998	Förslag	1 452		
1999	Beräknat	1 481		
2000	Beräknat	1 511		

1. Beloppen anges i tusental kr

Från anslaget betalas kostnader för Sveriges deltagande i samarbetet inom ramen för Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) och Nordiska samarbetskommittén m.fl. samarbetsorgan samt för deltagande i vissa andra former av nordiskt samarbete, däribland det svensk-norska samarbetet.

A 3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m.

1995/96	Utgift	4 060 ¹		
Därav 1996	Utgift	2 900		
1997	Anslag	4 371	Utgifts- prognos	4 371
1998	Förslag	4 402		
1999	Beräknat	4 490		
2000	Beräknat	4 579		

1. Beloppen anges i tusental kr

Av anslaget används huvuddelen till att täcka de kostnader som avses i lagen (1973:137) om ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m. Det rör sig om periodiskt understöd till vissa i utlandet, främst i Sydamerika, bosatta svenska medborgare. Därutöver betalas från anslaget eftergifter och jämkning av fordringar för utgivet tillfälligt ekonomiskt bistånd till nödställda svenska medborgare i utlandet samt för brottmål och kostnader vid dödsfall. Anslaget används också till rättsligt bistånd till brottsoffer utomlands. Från anslaget betalas också kostnader för expertgruppen för identifiering av katastrofall utomlands, kostnader i sjöfartsfrågor samt avgifter för stämmingsmannadelgivning.

Regeringens överväganden

Kostnaderna för periodiskt understöd minskar, medan frihetsberövanden på grund av grova narkotikabrott i utlandet kan komma att medföra ökande kostnader för rättshjälp.

I anslaget finns en medelsram på 50 000 kronor för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer, främst ungdomar, i syfte att minska belastningen på utrikesförvaltningens konsulära resurser.

4. Internationella organisationer

Omfattning/ändamål

Regeringen föreslår att 906 miljoner kronor anvisas under utgiftsområde 5 för bidrag till Internationella organisationer. Härutöver finansieras även internationella organisationer under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Inom verksamhetsområdet finansieras i första hand bidrag till Förenta nationerna, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP), Nordiska ministerrådet, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt kostnader för fredsfrämjande verksamhet.

Den ökande globaliseringen innebär att den politiska och ekonomiska utvecklingen i vår omvärld i allt högre grad påverkar förutsättningarna också för den nationella politiken. Samarbetet inom internationella organisationer får därmed än större betydelse. Det är därför angeläget att Sverige fortsatt aktivt engagerar sig i det multilaterala samarbetet.

Kostnaden för Sveriges medlemskap i internationella organisationer styrs av organisationernas budgetar. De obligatoriska bidragen uttaxeras enligt en på förhand fastställd bidragsskala, som varierar från organisation till organisation. Budgetramen för de olika organisationerna blir därmed en av de viktigaste utgiftsstyrande faktorerna. Eftersom bidragen uttaxeras i annan valuta än svenska kronor (främst US-dollar) påverkar även kronans värde utgiftsnivån. Denna påverkas också av inflationen i respektive organisations verksamhetsland.

Sverige strävar generellt efter en effektivare och mer resultatstyrd verksamhet inom ramen för en mer återhållsam budgetutveckling. I ökande omfattning sker kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av organisationernas verksamhet för att säkerställa en effektiv resursanvändning av de svenska bidragen.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
2 226	1 475	907	906	927	947

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Sveriges bidrag till de olika internationella organisationerna har i huvudsak motsvarat budgetberäkningarna. Skillnaden mellan budget och utfall 1995/96 beror framför allt på att betalningstidpunkten för bidraget till Nordiska ministerrådet ändrats.

Större förändringar

Bidragen till internationella organisationer har minskat vilket beror på att besparingar skett på de anslag som i huvudsak finansierar svenskt deltagande i internationella fredsfrämjande insatser. På anslaget B 9 Fredsbevarande verksamhet beslutades en besparing om 250 miljoner kronor inför budgetåret 1997. Vidare beslutades att anslaget skulle delas, så att fredsfrämjande insatser med väpnad trupp finansieras över utgiftsområde 6, medan övrig fredsfrämjande verksamhet finansieras över utgiftsområde 5 och det nya anslaget B 4 Fredsfrämjande verksamhet. Inför budgetåret 1998 föreslås ytterligare besparingar på dessa båda utgiftsområden. Sveriges bidrag till Unido finansieras fr.o.m. år 1998 över utgiftsområde 7.

Prioriteringar för 1998

Vårt medlemskap i FN:s säkerhetsråd och Sveriges fortsatt höga ambition att aktivt stödja FN och dess fredsfrämjande verksamhet gör, i kombination med besparingar på verksamhetsområdet, att det blir än angelägnare att resterande medel används på ett optimalt sätt. Härvid bör Sverige prioritera ett brett deltagande med kvalificerad personal i pågående och nya fredsfrämjande missioner. Vidare bör Sverige aktivt bidra till utvecklingen av en helhetssyn på fredsfrämjande insatser som innefattar såväl politiska, militära, polisiära, civila som humanitära aspekter.

Sverige skall delta aktivt i det pågående arbetet med att stärka och effektivisera FN. Som medlem i säkerhetsrådet även under 1998 kommer Sverige att fortsatt lägga stor vikt vid att stärka FN:s förmåga till konfliktförebyggande och tidiga insatser, bidra till att stärka den humanitära rätten och folkrättens ställning samt stödja användandet av fredliga instrument i konfliktlösning.

I Europarådet, OSSE och inom EU skall Sverige fortsätta att medverka till framväxten av en ny alleuropeisk säkerhets- och samarbetsstruktur.

B 1 Bidrag till vissa internationella organisationer

1995/96	Utgift	399 994	¹	
Däruv 1996	Utgift	243 900		
1997	Anslag	452 462	Utgifts- prognos	422 015
1998	Förslag	464 161		
1999	Beräknat	474 406		
2000	Beräknat	485 351		

1. Beloppen anges i tusental kr

Från anslaget betalas obligatoriska avgifter för Sveriges medlemskap i ett antal internationella organisationer, som Sverige är folkrättsligt bundet att betala. Anslaget omfattar främst Sveriges bidrag till Förenta nationerna, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP).

Förenta nationerna

FN är en hörnsten i svensk utrikespolitik och det svenska medlemskapet i säkerhetsrådet under perio-

den 1997-98 är ett uttryck för den politiska betydelse vi tillmäter organisationen och dess verksamhet.

Från anslaget B 1 betalas obligatoriska kostnader för Sveriges andel till FN:s reguljära budget och FN:s fredsbevarande insatser. Vidare ingår Sveriges bidragsandelar till den nystartade Haag-baserade Organisationen för förbud mot kemiska vapen (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons, OPCW) och till Förberedande kommissionen i Wien för upprättandet av den internationella kontrollorganisationen under fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (Comprehensive Nuclear Test-Ban Treaty Organization, CTBTO) samt andra konventionsorgan. Från anslaget betalas också Sveriges bidragsandel för de pågående förhandlingarna i Genève om ett verifikationsprotokoll för konventionen om förbud mot biologiska vapen. Under anslaget budgeteras härutöver för obligatoriska kostnader till följd av bl.a. uppföljnings- och granskningskonferenser för internationella konventioner, däribland konventionen om förbud mot särskilt inhumana vapen.

Under hösten 1997 kommer den fortsatta finansieringen av krigstribunalerna för f.d. Jugoslavien och Rwanda att behandlas. Sverige tillsammans med EU verkar för att dessa skall finansieras över FN:s reguljära budget.

FN:s finansiella kris har accentuerats under 1997. Främst på grund av att vissa större bidragsgivare antingen innehållit eller på grund av ekonomiska svårigheter inte har kunnat betala sina bidrag fullt ut. De pågående diskussionerna om reformer av FN:s programverksamhet och en eventuell skuldbetalning av Förenta staterna ger anledning till försiktig optimism om organisationens framtid.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Inför budgetåret 1995/96 formulerades målsättningen att Sverige skulle verka aktivt bl.a. för att stärka FN:s fredsfrämjande förmåga samt att reformera FN:s ekonomiska och sociala verksamhet.

Sverige har genom åren givit betydande bidrag till FN, dess fredsbevarande operationer, medling och andra politiska insatser liksom till organisationens ekonomiska och sociala verksamhet. Hösten 1996 valdes Sverige, med starkt stöd från övriga medlemsstater, in som medlem i FN:s säkerhetsråd för perioden 1997 - 1998. Säkerhetsrådet har det övergripande ansvaret för upprätthållande av internationell fred och säkerhet. Vårt medlemskap ställer höga krav på ett aktivt engagemang i alla de frågor som rådet behandlar. Det innebär också höga förväntningar på aktivt deltagande från svensk sida i de skilda fredsfrämjande insatser som säkerhetsrådet beslutar om.

FN:s struktur och verksamhet behöver förnyas och stärkas. Generalsekreteraren har under 1997 presenterat omfattande förslag till reformer. Sverige söker stärka och påverka organisationens verksamhet. Det är angeläget att göra organisationen mer kostnadseffektiv så att dess finansiering tryggas långsiktigt. Detta arbete sker bl.a. inom ramen för de mellanstatliga förhandlingarna om reformer på det ekonomiska och sociala området. Under hösten 1996 har de nordiska länderna presenterat ett förslag om bl.a. gemensamma fältkontor för FN-systemet i mottagarländerna. På finansområdet prioriterar Sverige att skuldreglering sker och vidare en bättre betalningsdisciplin och reviderade bidragsskalor. I många av dessa frågor får våra synpunkter ökad genomslagskraft genom EU-samarbetet. Även det etablerade nordiska samarbetet avseende FN-frågor ökar våra möjligheter att påverka organisationens verksamhet.

Sverige, liksom övriga EU-länder, tillhör de medlemsstater som alltid betalar sina obligatoriska bidrag till fullo och i tid. Det förblir en angelägen uppgift att söka förbättra betalningsdisciplinen, reformera FN:s bidragsskalor och göra organisationen mer kostnadseffektiv.

De två största posterna inom Förenta nationerna är bidraget till FN:s reguljära budget och bidraget till kostnaderna för FN:s fredsbevarande operationer.

FN har hållit sig inom den för 1996-97 allokerade ramen för den reguljära budgeten om 2 608 miljoner US-dollar och därtill gjort besparingar om 154 miljoner US-dollar. Budgetramen för tvåårsperioden 1998-99 fastställdes av generalförsamlingen till 2 512 miljoner US-dollar. Uppskattningsvis torde beloppet behöva uppräknas till 2 583 miljoner US-dollar för att täcka inflation och kursförändringar. Under denna period förväntas FN spara 124 miljoner US-dollar. Under hösten 1997 förhandlar medlemsstaterna om nya bidragsskalor för perioden 1998-2001. Sveriges nuvarande bidragsandel om 1,23 % kan komma att öka något. Regeringen bedömer preliminärt att 133,6 miljoner kronor bör avsättas för att betala Sveriges bidrag till FN:s reguljära budget under budgetåret 1998.

Sveriges andel av de uttaxerade bidragen till budgetarna för FN:s fredsbevarande operationer uppgår f.n. till 1,23 % för år 1998. Det svenska bidraget för budgetåret 1998 beräknas preliminärt till 253,7 miljoner kronor. Även för fredsbevarande operationer kommer en ny bidragsskala att fastställas, som troligen medför en ökning av Sveriges andel. Det finns också ett stort mått av osäkerhet om antalet operationer. FN:s säkerhetsråd kan komma att fatta beslut om nya insatser eller avsluta pågående operationer. Genom det svenska medlemskapet i säkerhetsrådet under 1998 ökar förväntningarna på ett svenskt engagemang i dessa operationer.

För övriga bidrag har preliminärt beräknats 14,5 miljoner kronor för budgetåret 1998.

Europarådet

Europarådets huvuduppgift är att främja respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Europarådet har bl.a. en viktig roll i demokratiseringsprocessen i de central- och östeuropeiska länderna. Dessa huvudlinjer har sedan anknytning till i princip samtliga områden i Europarådets övriga breda verksamhetsfält, som sammanfattningsvis berör sociala frågor och livskvalitet respektive kulturfrågor och kulturell mångfald.

Från anslaget betalas Sveriges bidrag till Europarådets reguljära budget samt obligatoriska debiteringar till pensionsbudgeten, en extraordinär budget som avser en nyligen uppförd byggnad för MR-institutionerna, flera s.k. partsavtal (avtal på social- och hälsoområdet, Europafarmakopén, fonden för social utveckling, Pompidougruppen för narkotikafrågor och kommissionen för demokrati genom lag) samt Europarådets ungdomsfond.

På grund av en positiv kronkursutveckling kom utfallet för budgetåret 1995/96 att underskrida använt medel med knappt fyra miljoner kronor. För innevarande budgetår förväntas en större överensstämmelse mellan budget och utfall.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Regeringen stöder i princip den återhållsamma linje som sedan flera år präglar Europarådets budgetprocess. Sverige fortsätter att verka, i enlighet med de målsättningar som uppställts, för att rådet koncentrerar sin verksamhet till utveckling av demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer samt den viktiga uppgiften att integrera de nya medlemsländerna i Central- och Östeuropa, varav 16 hittills har upptagits som fullvärdiga medlemmar i organisationen. Ytterligare ansökningar föreligger. I såväl nyblivna medlemsländer som s.k. kandidatländer anordnas stödprogram, med huvudsaklig inriktning på uppbyggnad av rättssamhället och förankring av de mänskliga rättigheterna i det legala och politiska systemet.

Att få nya arbetsuppgifter att gå ihop med realnolltillväxt på resurssidan ställer stora krav på effektivisering, rationalisering och omprioritering inom organisationen. Ett led i detta arbete är en av generalsekreteraren inledd översyn av Europarådets verksamhet sektor för sektor. Enligt regeringens uppfattning bör även budgetprocessen bli föremål för en motsvarande översyn.

Europarådets reguljära budget för 1997 har volymmässigt ökat kraftigt i förhållande till förra året, huvudsakligen beroende på att Ryssland för första gången deltar fullt ut som s.k. stor bidragsgivare

(tillsammans med de andra fyra ”stora”, Frankrike, Italien, Storbritannien och Tyskland). Sverige bidrar under 1997 med 2,33 % till den reguljära budgeten.

Generellt har budgetbehandlingen de senaste åren präglats av återhållsamhet och så har även varit fallet i samband med den under våren inledda diskussionen om 1998 års budget. Ett budgettak för nästa år har fastställts till ca 990 miljoner franska franc, vilket belopp motsvarar medlemsländernas bidrag till 1997 års budget samt en inflationsuppräknings på drygt 1,4 %.

Ovannämnda beslut om budgettak har dock fattats med reservation för följande två väsentliga faktorer:

1. De nuvarande institutionerna för mänskliga rättigheter (kommission och domstol) kommer under 1998 att slås samman till ett organ (en permanent domstol), vilket innebär finansiella konsekvenser som ännu inte går att överblicka.

2. I samband med Europarådets toppmöte i oktober 1997 kan beslut komma att fattas som medför ökade kostnader.

En debatt om den framtida verksamheten i Europarådets ungdomsfond pågår - i termer av såväl finansiering som organisation - men den torde inte resultera i några kostnadsökningar i förhållande till nuvarande situation.

Regeringen har preliminärt beräknat bidraget till Europarådet till 34 miljoner kronor för budgetåret 1998.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Från anslaget B 1 betalas obligatoriska kostnader för Sveriges andel av OSSE:s integrerade budget (sammanlagt ett tjugotal delbudgetar), gemensamt beslutade särskilda budgetar, OSSE:s kommunikationssystem, skiljedomstolen enligt konventionen om förlikning och skiljedom inom OSSE (den s.k. Stockholms-konventionen) samt vissa andra av organisationen debiterade gemensamma kostnader. Sveriges andel av den gemensamma budgeten uppgår f.n. till 3,55 %. Bidragen uttaxeras normalt i österrikiska schilling.

Bidraget till OSSE budgetåret 1995/96 överskred budgeterat belopp med ca 7 miljoner kronor i första hand beroende på en utvidgad insats i Bosnien-Hercegovina och en nyupprättad mission i Kroatien. Detta överskridande kunde finansieras genom att andra anslag inom verksamhetsområdet underskreds.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Sverige deltar aktivt i OSSE:s arbete. Genom sin all-europeiska och transatlantiska karaktär (från Vancouver till Vladivostok) och utgångspunkten i ett brett säkerhetsbegrepp ger OSSE ett viktigt bidrag till den framväxande nya säkerhetsordningen. Verksamheten omfattar insatser för demokrati och fredlig konfliktlösning i länder och regioner, liksom arbete för mänskliga rättigheter, minoriteter, valövervakning, riskanalys, förtroendeskapande åtgärder etc. Ordförandeland under 1997 är Danmark.

Av OSSE:s representationer är Bosnien-Hercegovina den ojämförigt största. Dess huvuduppgift under 1997 var att förbereda lokalvalen i september, men den har även gjort väsentliga insatser för demokratisk utveckling och skydd för mänskliga rättigheter. Representationen i Kroatien har fått ett utvidgat mandat som inte enbart är inriktat på MR-övervakning. Representationen skall även aktivt bidra till att Kroatien genomför sina åtaganden rörande återflyttning av flyktingar och internflyktingar. Den skall vidare överta vissa av FN:s uppgifter i östra Slavonien. Den utsända personalen skall ökas till 250 (från nuvarande 14). Mandaten för övriga representationer har förlängts. I Tjetjenien arbetar stödgruppen för att befästa fredsprocessen efter valen i början av 1997. OSSE deltar i insatserna för att stödja Albanien, i första hand inför parlamentsvalet 1997 och som stöd för den av OSSE:s ordförande utsedde representantens medlande insatser.

Sverige ingår i Minskgruppen för en lösning av konflikten kring Nagorno-Karabach. Minskgruppen leds f.n. av en trojka bestående av tre stormaktsmedlemmar. Beredskap finns för en eventuell fredsbevarande insats i regionen.

Frågorna om mänskliga rättigheter och demokratiuppbyggnad leds från kontoret i Warszawa (Office for Democratic Institutions and Human Rights - ODIHR). Kontoret samordnar bl.a. insatser för valövervakning i medlemsländerna.

Minoritetskommissarien med säte i Haag utför ett betydelsefullt konfliktförebyggande arbete.

I förhandlingsarbetet är den främsta uppgiften att fortsätta förberedelserna på en säkerhetsmodell och en säkerhetsstadga enligt de beslut som fattades vid toppmötet i Lissabon. Vidare kommer Wien-dokumentet 1994 om förtroende- och säkerhetskypande åtgärder att bli föremål för en översyn. Inom den ekonomiska dimensionen hölls ett forum i Prag i juni 1997 och ett antal specialseminarier.

OSSE har genom kontinuerlig bevakning av säkerhetsutvecklingen i Europa en väsentlig roll att fylla som regional säkerhetsorganisation. OSSE behöver ytterligare utveckla sin organisation men med bevarad flexibilitet. Budgetprocessen behöver ses över och resurser garanteras för de uppgifter organi-

sationen tilldelats och påtagit sig. Insatsberedskapen behöver förstärkas ytterligare. OSSE befinner sig i en konsolideringsfas samtidigt som det normgivande arbetet fortsätter.

För OSSE beräknas preliminärt 16,5 miljoner kronor för budgetåret 1998.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP)

Sverige blev genom medlemskapet i EU del i det mellanstatliga samarbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) vilket utgör EU:s andra pelare.

Sveriges deltagande i GUSP-arbetet innebär att verka inom nya strukturer och nya åtaganden när EU beslutar att agera gemensamt. Genomförandet sker genom beslut om gemensamma åtgärder och ståndpunkter, liksom genom deklarationer och demarcher. Besluten kan innebära finansiella åtaganden för medlemsländerna. Fördelningsnyckel fastställs för varje enskilt fall.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

GUSP-samarbetet spelar en central roll i den fortsatta europeiska integrationen. Regeringen har verkat för att samarbetet utvecklas och effektiviseras, och att GUSP-insatser främst bör finansieras genom den gemensamma EG-budgeten.

EU:s regeringskonferens har nyligen avslutats. I Amsterdamfördraget beslutades att de finansiella medel som behövs för att genomföra GUSP som huvudregel ska tas från den gemensamma EU-budgeten. Undantagna är åtgärder för krishantering, som enligt huvudregeln ska uttaxeras i särskild ordning. Rådet kan med enhällighet också besluta om nationell finansiering av gemensamma insatser.

Behov kvarstår därför av medlemsstaternas engagemang i finansieringen av gemensamma insatser. Exempel på för Sverige prioriterade insatser som involverar nationell finansiering är stödet till gemenskapens övervakningsmission i det f.d. Jugoslavien (ECMM), vars mandat breddats till att omfatta Albanien, samt den gemensamma åtgärden avseende valobservation i Bosnien.

Bidraget till GUSP-samarbetet beräknas preliminärt till 8,4 miljoner kronor för budgetåret 1998.

Övriga internationella organisationer

Övriga internationella organisationer innefattar de obligatoriska bidragen till Permanenta skiljedomstolen i Haag, den s.k. Fact Finding Commission under första tilläggsprotokollet till Genève-konventionerna, havsrättsdomstolen i Hamburg, havsbottenmyndigheten i Kingston, Jamaica, del av regeringens bidrag till Arktiska rådet, det föreslagna sekretariatet för Östersjörådet, deltagande i Wassenaar-arrangemanget och andra internationella exportkontrollarrangemang samt kostnader för skattejustering av pensioner för svensk personal som arbetat i de s.k. koordinerade organisationerna. Hit har också förts Sveriges bidrag till Haagakademien för internationell rätt och till internationella institutet för humanitär rätt i San Remo.

Preliminärt beräknas bidragen till 3,5 miljoner kronor för budgetåret 1998.

B 2 Nordiska ministerrådet

1995/96	Utgift	326 260	¹	
Därav 1996	Utgift	158 500		
1997	Anslag	303 700	Utgifts- prognos	267 933
1998	Förslag	274 300		
1999	Beräknat	280 334		
2000	Beräknat	284 689		

1. Beloppen anges i tusental kr

Från anslaget betalas kostnader för Sveriges andel till Nordiska ministerrådets budget.

Faktorer som styr utgifterna under detta anslag är utvecklingen av organisationens budget, Sveriges andel av budgeten samt valutakursförändringar. Beloppen betalas till större delen i danska kronor.

En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1995/96 visar att utgifterna blev ca 70 % av det budgeterade beloppet. Detta beror på att betalningstidpunkten för andra hälften av bidraget flyttades från december 1996 till januari 1997 på grund av övergången till kalenderbudgetår.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Sverige arbetar inom ramen för Nordiska ministerrådet för ett ändamålsenligt nordiskt samarbete. Arbetet inom ministerrådet är en integrerad del av de nordiska relationer och kontakter som bidrar till att forma vår politik för närområdet, för det vidare Eu-

ropasamarbetet liksom för globalt samarbete. Det är Sveriges strävan att samarbetet inom ministerrådet koncentreras till områden där samnordiska lösningar ger komparativa fördelar framför nationella eller bredare internationella arrangemang, att nordiska samsamarbetsstrukturer kan utnyttjas för informationsutbyte och/eller samstämt agerande i aktuella EU/EES-frågor och att verka för att nordiskt närområdessamarbete blir ett strategiskt komplement till bilaterala insatser och annat regionalt samarbete.

På svenskt initiativ har besparingarna på Nordiska ministerrådets budget fortsatt. Syftet har varit att åstadkomma en prioritering och koncentration till områden där det nordiska samarbetet erbjuder komparativa fördelar.

Nordiska ministerrådet fastställde i november 1996 ministerrådets budget för år 1997. Budgeten uppgår till totalt 703 miljoner danska kronor. Sveriges andel av Nordiska ministerrådets budget för verksamhetsåret 1997 är 35,6% enligt den fördelningsnyckel som tillämpas.

I det budgetförslag som ministerrådet utarbetat för år 1998 uppgår budgeten till 696 miljoner danska kronor. Områden som prioriteras är miljöfrågor, mobilitetsåtgärder, insatser för barn och unga, IT-frågor och folkligt kultursamarbete. Satsningarna på närområdet och arktiskt samarbete fortsätter. Nordiska ministerrådets budget för 1998 kommer, efter behandling i Nordiska rådet, att fastställas i november 1997. Då kommer också prisomräkning att ske.

Som närmare redogjordes för i budgetpropositionen för år 1997 kan ett belopp för studentutbyte komma att föras bort från anslaget som en besparing i enlighet med en överenskommelse år 1996 om tillträde till högre utbildning för studerande i de nordiska länderna.

Anslaget har beräknats till 274,3 miljoner kronor för budgetåret 1998.

B 3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)

1995/96	Utgift	37 252	¹	
Därav 1996	Utgift	24 300		
1997	Anslag	24 207	Utgifts- prognos	21 000
1998	Förslag	24 400		
1999	Beräknat	24 936		
2000	Beräknat	25 510		

1. Beloppen anges i tusental kr

Sverige arbetar genom medlemskapet i OECD för långsiktig ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet i

medlemsländerna och för expansion av världshandeln på multilateral och icke diskriminerande basis.

OECD:s verksamhet är inriktad på ekonomi och handel. Under senare år har verksamheten utsträckt till att täcka nästan samtliga samhällsområden. Däribland kan nämnas OECD:s studie rörande sysselsättning och arbetslöshet och organisationens arbete med handel och relaterade politikområden såsom handel och miljö, handel och konkurrens, handel och investeringar, handel och arbetsvillkor och jordbrukspolitik. Denna utvidgning av verksamheten liksom utvidgningen av organisationen med fem nya medlemmar sedan 1994 har fått konsekvenser för organisationens budget och övriga arbete.

Huvuddelen av OECD:s budget avser kostnader för sekretariatet och de traditionella OECD-aktiviteterna.

Samtliga medlemsländer bidrar till finansieringen efter en skala framräknad på basis av BNP. Den svenska andelen är 1,10%, vilket är en sänkning från 1,19% 1996.

Utöver den egna budgeten administrerar OECD bidragen till vissa närstående internationella organ och aktiviteter. I anslaget inkluderas därför även Sveriges bidrag exempelvis till det internationella energiorganet (International Energy Agency; IEA), europeiska transportministerkonferensen (European Conference of Ministers of Transport; ECMT), centret för utbildningsforskning (Centre for Educational Research and Innovation; CERI) samt olika specialprogram.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

OECD befinner sig i en förändringsprocess till följd av budgetnedskärningar samtidigt som medlemskretsen utvidgats och nya uppgifter tillkommit. Regeringens målsättning i denna förändringsprocess är att slå vakt om OECD:s kärnverksamhet och dess beprövade arbetsmetoder, men samtidigt verka för att effektivisera och rationalisera arbetet.

OECD:s budget löper under kalenderåret och fastställs i december. Faktorer som styr utgifterna under detta anslag är dels utvecklingen av organisationens budget, dels valutakursförändringar. Beloppet betalas i franska franc. Med ledning av tillgängligt underlag har anslaget beräknats till 24,4 miljoner kronor för budgetåret 1998.

B 4 Fredsfrämjande verksamhet

1995/96	Utgift	1 462 683	¹ Reserva- tion	0
Därav 1996	Utgift	1 047 900		
1997	Anslag	150 206	Utgifts- prognos	196 206
1998	Förslag	143 409		
1999	Beräknat	147 400		
2000	Beräknat	151 512		

1. Beloppen anges i tusental kr

Det tidigare anslaget Fredsbevarande verksamhet delades fr.o.m. år 1997 så att kostnader som avser fredsfrämjande insatser med väpnad trupp flyttades till utgiftsområde 6 Totalförsvaret medan övrig fredsfrämjande verksamhet belastar detta anslag.

Den utgående reservationen, 126 miljoner kronor, som finns på ett särskilt äldreanslag, har uppkommit som en följd av att vissa fredsfrämjande insatser, för vilka medel avsatts, senarelades eller helt uteblev. Ett ytterligare skäl är att anslaget genom riksdagsbeslut i december 1996 tillfördes 100 miljoner kronor från Försvarsdepartementets huvudtitel för att täcka uppkomna merkostnader till följd av ändrad tillämpning av skattelagstiftningen avseende traktamenten för personalen i Försvarsmaktens utlandsstyrka. Dessa merkostnader har sedermera reglerats. Prognosen för innevarande budgetår visar att tilldelade medel på anslaget B 4 kommer att utnyttjas fullt ut inom ramen för pågående eller planerade/tillkommande insatser och att en del av äldreanslaget kommer att tas i anspråk.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Sverige deltog under förra budgetåret med väpnad trupp i Bosnien och Makedonien. Den ursprungliga FN-ledda insatsen i Bosnien övergick i december 1995 till den av Nordatlantiska försvarsorganisationen NATO ledda multinationella fredsstyrkan Implementation Force, IFOR. I samband därmed reducerades antalet svensk militär personal från ca 1 000 personer till 840. Då IFOR i december 1996 omvandlades till fredsstyrkan Stabilization Force, SFOR, reducerades antalet svensk personal till 510 personer. Det svenska högkvarter kompaniet som utgjorde en del av FN-insatsen avvecklades under våren 1996. Under budgetåret ställdes även en svensk pluton om ca 40 personer till FN:s förfogande i dess fredsfrämjande mission, United Nations Preventive Deployment Force, UNPREDEP, i Makedonien.

Vidare har Sverige deltagit med ett stort antal militära och civila observatörer, civilpolis, sanktionsövervakare m.fl. i ett 10-tal missioner runt om i värl-

den, exempelvis i Guatemala, Angola, f.d. Jugoslavien, Indien-Pakistan, Georgien och Irak-Kuwait. För närvarande deltar Sverige med knappt 700 personer i olika fredsfrämjande missioner beslutade av FN eller OSSE. Tillsammans med Danmark, Kanada, Norge och Österrike har Sverige påbörjat etableringen av en snabb-insatsbrigad, SHIRBRIG (Multinational United Nations Stand-by Forces High Readiness Brigade) med högkvarter i Köpenhamn, att ställas till FN:s förfogande för fredsfrämjande insatser. Anslaget har vidare använts för stöd till utbildningsinsatser inom området, såväl i form av finansiering av utländskt deltagande i svenska kurser som genom direkt stöd till internationella seminarier och konferenser. Inom ramen för PFF-samarbetet anordnar Sverige dessutom ett stort antal kurser och seminarier om fredsfrämjande, humanitär och räddningstjänstverksamhet. Utländskt deltagande även i dessa kurser har finansierats över detta anslag.

Cirka hälften av anslaget B 4 bedöms komma att avsättas för att täcka kostnader för fortsatt deltagande i de pågående missionerna. Av dessa medel bedöms i sin tur hälften komma att gå till insatser i f.d. Jugoslavien och Makedonien. Det är emellertid angeläget att Sverige fortsatt under medlemskapet i säkerhetsrådet i någon form kan stödja/delta i de insatser vi är med och beslutar om. Härvid är det väsentligt att det globala ansvar för fred och säkerhet som säkerhetsrådet utövar, också fortsatt återspeglas i vår nationella politik genom att Sveriges engagemang ges bred geografisk spridning.

Det är vidare Sveriges målsättning att särskilt utnyttja medlemskapet i FN:s säkerhetsråd till att ge frågor om förebyggande av konflikter ökad uppmärksamhet. Under 1997 har en studie om konfliktförebyggande verksamhet slutförts inom Utrikesdepartementet. För närvarande övervägs inom departementet hur olika förslag som framförts i denna ska kunna omsättas till konkreta åtgärder.

En särskild utredning har under året presenterat förslag om civilpolis i internationell fredsfrämjande verksamhet. Dessa förslag kommer nu att följas upp såväl nationellt som internationellt. Under ordförandeskapet i säkerhetsrådet sommaren 1997 tog Sverige initiativ till ett uttalande av rådet avseende en utökad roll för civilpolis i framtida fredsfrämjande insatser.

De reformförslag avseende FN som presenterats under 1997 lyfter fram fred och säkerhet som en av FN:s fyra kärnverksamheter och föreslår förändringar för att olika delar av FN-systemet ska kunna samverka mera effektivt. Sverige kommer bl.a. att fortsätta verka för att synen på fredsfrämjande verksamhet inkluderar alla relevanta komponenter. Samtidigt finns utrymme att ytterligare utveckla delar av den etablerade fredsfrämjande verksamheten såväl inom FN-sekretariatet som i fält. Sverige avser t.ex. fortsatt stödja uppbyggnaden av FN:s kapacitet inom

områdena "early warning", "lessons learned" och "early action".

För att fullfölja besparingsåtgärderna som aviserades i den ekonomiska vårpropositionen har anslaget minskats med 4,8 miljoner kronor fr.o.m. år 1998. Vid beräkningen av anslaget för 1998 har hänsyn också tagits till att 6 miljoner kronor för Sveriges deltagande i Partnerskap för fred (PFF) föreslås föras över till utgiftsområde 6 Totalförsvaret. För år 1999 har anslaget beräknats till 147,4 miljoner kronor och för år 2000 till 151,5 miljoner kronor.

5. Information om Sverige i utlandet

Omfattning/ändamål

Verksamhetsområdet Information om Sverige i utlandet omfattar anslaget till Svenska institutet för informations-, kultur- och erfarenhetsutbyte med utlandet samt anslaget till de svenska utlandsmyndigheterna för informations- och kulturutbytesverksamhet och allmänna främjandeinsatser.

Ändamålet med verksamheten är att skapa goodwill och förtroende för Sverige som internationell samarbetspartner och därmed främja svenska intressen och bidra till tillväxt och sysselsättning. De svenska utlandsmyndigheterna utgör regeringens främsta instrument för att genomföra detta mål i enskilda länder.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
106	63	71	61	62	63

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Målsättningarna för verksamheten bedöms ha uppfyllts väl. Kraven och förväntningarna har ökat markant under senare år. Genomförandet av informations- och kulturinsatser samt allmänt sverigefrämjande insatser i utlandet är starkt beroende av nationella och lokala samarbetspartners.

Större förändringar

Verksamhetens övergripande målsättningar och inriktning har legat fast. Några större förändringar i verksamheten finansierad via detta anslag har inte

skett 1995/96 jämfört med föregående år. Däremot har uppdragen till Svenska institutet (jfr under anslaget C 1 Svenska institutet) ökat markant, främst inom ramen för det s.k. Visbyprogrammet.

Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet har vunnit ett brett erkännande som samarbetsforum för sverigefrämjande.

Prioriteringar för 1998

Inom anslaget C 1. Svenska institutet skall insatser i Västeuropa prioriteras då behovet av information accentuerats genom medlemskapet i EU. Under anslaget C 2. Övrig information om Sverige i utlandet skall insatser i Västeuropa, Nordamerika och Ostasien prioriteras.

Informationen om Sverige i utlandet måste fortsätta att utvecklas för att möta nya behov och krav på grund av omvärldsförändringar. Även Svenska institutet bör därför prioritera uppbyggnad av kapacitet för projektsamordning, bl.a. till följd av rekommendationer från Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet och förslag från svenska och utländska samarbetspartners.

Resultatbedömning och slutsatser

De medel som anslagits för information om Sverige i utlandet har väl främjat målet för detta anslag. Verksamhetsredovisningen för budgetåret 1995/96 samt första halvåret 1997 visar att en bred informations- och kulturutbytesverksamhet genomförts.

C 1 Svenska institutet

1995/96	Utgift	90 642 ¹	Reserva- tion	0
Därav 1996	Utgift	51 100		
1997	Anslag	55 237	Utgifts- prognos	56 879
1998	Förslag	50 748		
1999	Beräknat	52 036		
2000	Beräknat	53 362		

1. Beloppen anges i tusental kr

Svenska institutet är en statligt finansierad stiftelse med uppgift att vara ett centralt informations- och serviceorgan för information om Sverige i utlandet.

Anslaget, som är Svenska institutets huvudanslag, finansierar informations-, kultur- och erfarenhetsutbyte med utlandet. Genomförandet sker i samverkan med bl.a. utrikesförvaltningen. Verksamheten är huvudsakligen efterfrågestyrd.

Därutöver har Svenska institutet anslag och uppdragsmedel för biståndsrelaterade insatser i Central- och Östeuropa och i tredje världen (utgiftsområde 7), för uppdrag på utbildnings- och forskningsområdet (utgiftsområde 16 resp. utgiftsområde 14) och för insatser som rör internationellt kulturutbyte (utgiftsområde 17). Till detta kommer ett antal särskilda uppdrag.

En jämförelse mellan budget och utfall budgetåret 1995/96 visar att reservationen, 1,6 miljoner kronor, som finns på ett särskilt äldreanslag, utgörs av medel som beslutats för informationssatsningar under 1995/96, men som utbetalats först under 1997. Prognosen för anslagsbelastningen under innevarande budgetår visar att anslagna medel samt reservationen på äldreanslaget kommer att utnyttjas fullt ut.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att en ny myndighet Svenska institutet med uppgift att bedriva motsvarande verksamhet som Stiftelsen Svenska institutet bildas vid tidpunkt under budgetåret som regeringen bestämmer. Avsikten är att den nya myndigheten skall vara bildad senast den 1 april 1998. Verksamheten vid myndigheten bör ta fasta på institutets nuvarande inriktning och ta till vara institutets specifika internationella kompetens. Härvid bör även de av riksdagen fastställda kulturpolitiska målen beaktas. Eventuella organisatoriska förändringar skall vara genomförda per den 1 juli 1998.

Regeringen har slagit fast att statlig verksamhet som huvudregel skall bedrivas i myndighetsform (bl.a. i prop. 1995/96:61, bet. 1995/96:LU7, rskr. 1995/96:79). Myndighetsformen har sådana egenskaper att staten i de allra flesta fall knappast har

anledning att ens överväga delegering av en förvaltningsuppgift till ett privaträttsligt organ. Styr- och ledningsformerna vid myndigheter är anpassade för förvaltningsuppgifter. Grundläggande är också att endast myndigheter kan vara bundna av bestämmelserna i ett regleringsbrev.

Riksrevisionsverket (RRV) har i sin årliga rapport 1997 uppmärksammat regeringen på den komplikation som den nya stiftelselagen (1994:1200) innebär för Stiftelsen Svenska institutet. Kraven enligt stiftelselagen respektive regleringsbrevet för 1997 överensstämmer sålunda inte längre med varandra. Detta gäller bl.a. utformningen av de finansiella dokumenten i årsredovisningen.

Svenska institutets ledning har efter styrelsebeslut den 23 april 1997 tillskrivit regeringen med begäran om att regeringen skall pröva institutets organisationsform med sikte på att Svenska institutet ombildas från anslagsstiftelse till myndighet så snart som möjligt.

Resultatinformation

Svenska institutets verksamhetsredovisning för budgetåret 1995/96 ger vid handen att antalet inkommande och behandlade ärenden med önskemål om service och stöd från institutet ökat. Svenska institutet har dock inte kunnat ställa upp med resurser som motsvarar denna ökning; antalet utbytesprojekt och produktioner finansierade över SI:s huvudanslag har minskat något. Inkomsterna från försäljningen i Sverigebokhandeln, som institutet driver, visar en ökning om ca 15 procent. Departementets önskemål om kapacitet för projektsamordning har inte kunnat tillgodoses.

För att fullfölja besparingsåtgärderna som aviserades i den ekonomiska vårpropositionen har anslaget minskats med 3 miljoner kronor fr.o.m. år 1998. För år 1999 har anslaget beräknats till 52 miljoner kronor och för år 2000 till 53 miljoner kronor.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser (budgetåret 1995/96)

Regeringen konstaterar att Regeringskansliets revisionskontor inte haft några invändningar mot Svenska institutets årsredovisning.

C 2 Övrig information om Sverige i utlandet

1995/96	Utgift	15 314 ¹	Reserva- tion	0
Därav 1996	Utgift	11 900		
1997	Anslag	10 266	Utgifts- prognos	14 597
1998	Förslag	9 835		
1999	Beräknat	9 835		
2000	Beräknat	9 835		

1. Beloppen anges i tusental kr

Anslaget finansierar i första hand särskilda, av regeringen prioriterade, informations- och främjandeinsatser genom de svenska utlandsmyndigheterna. Det används även till person- och journalistinbjudningar samt seminarier och visst kulturutbyte. De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är dels efterfrågan från utländska målgrupper, dels behov av riktade evenemang och särskilda informationsinsatser i utlandet.

En jämförelse mellan budget och utfall 1995/96 visar att en reservation på 4,3 miljoner kronor uppkommit. Reservationen, som finns på ett särskilt äldreanslag, är medel som beslutats för informations-satsningar under 1995/96, men där viss del av betalningarna sker under 1997. Prognosen för anslagsbelastningen under innevarande budgetår visar att tilldelade medel samt reservationen på äldreanslaget kommer att utnyttjas fullt ut för pågående och planerade insatser.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Regeringen har under 1995/96 och första halvåret 1997 genom de svenska utlandsmyndigheterna prioriterat informations-, kultur- och allmänna främjandeinsatser i Västeuropa, Nordamerika och Ostasien i enlighet med de mål som fastställdes i regleringsbrevet.

I ett internationellt perspektiv kan konstateras att främjandefrågorna får en allt större vikt inom många utrikesförvaltningar som ett led i att främja respektive lands intressen. På grund av det statsfinansiella läget är resurserna för informations- och kulturverksamhet genom de svenska utlandsmyndigheterna dock begränsade. Där så är möjligt skall samarbetsmöjligheter med nationella och lokala arrangörer tas tillvara.

Under anslaget har särskilda medel om 1 miljon kronor beräknats för Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet för att initiera eller medverka i samarbetsprojekt inom sverigefrämjandet

6. Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor m.m.

Omfattning/ändamål

Målsättningarna för verksamhetsområdet är att främja information och forskning om nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor samt att tillförsäkra Utrikesdepartementet teknisk och vetenskaplig sakkunskap vid förhandlingar om nedrustning och rustningskontroll samt vid internationellt samarbete för att motverka spridning av massförstörelsevapen. Inom ramen härför lämnas stöd till:

- Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)
- Utrikespolitiska Institutet (UI)
- Försvarets forskningsanstalt (FOA)
- organisationer och stiftelser för information och studier om global och europeisk säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling
- utredningar, seminarier, utgivande av böcker m.m.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
92	58	58	57	58	59

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Målsättningarna för verksamhetsområdet bedöms ha uppfyllts väl. För anslaget D 1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området förutses dock ett anslagssparande för budgetåret 1997.

Större förändringar

Verksamhetens övergripande målsättningar och inriktning ligger fast. Några större förändringar har därför inte skett i verksamheten jämfört med närmast föregående budgetår.

Prioriteringar för 1998

Det är angeläget att Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) och Utrikespolitiska Institutet i ökande utsträckning externfinansierar sin verksamhet. Det är vidare angeläget att Försvarets forskningsanstalt anpassar sin verksamhet till den utveckling som skett på nedrustningsområdet genom kemvapenkonventionens ikraftträdande och slutförandet av förhandlingarna om fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar. Verksamheten bör även anpassas till möjligheten av kommande internationella förhandlingar om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål.

D 1. Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området

1995/96	Utgift	2 365	Reserv- ation	0
Därför 1996	Utgift	1 900		
1997	Anslag	2 322	Utgifts- prognos	1 700
1998	Förslag	2 259		
1999	Beräknat	2 259		
2000	Beräknat	2 259		

1. Beloppen anges i tusental kr

Ändamålet med anslaget är att ge stöd till verksamhet som främjar svensk utrikespolitik, framför allt

vad gäller nedrustnings- och säkerhetspolitik. Den utgående reservationen från 1995/96, 2 miljoner kronor, finns på ett särskilt äldreanslag och kommer att användas för insatser under de närmaste två åren.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Stöd åt utredningar, seminarier, utgivande av böcker m.m. ger en flexibel möjlighet att genom anlitan av insatser utanför Utrikesdepartementet främja den svenska utrikespolitiken. Seminarier m.m. som har finansierats inom anslaget har fallit under prioriterade områden för den svenska utrikespolitiken. Som exempel på bidrag från detta anslag under innevarande budgetår kan nämnas stöd för ett internationellt seminarium om totalförbud mot antipersonella minor.

D 2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling

1995/96	Utgift	18 471 ¹	Reservat	0
Därav 1996	Utgift	7 500		
1997	Anslag	9 250	Utgifts-prognos	9 336
1998	Förslag	9 000		
1999	Beräknat	9 000		
2000	Beräknat	9 000		

1. Beloppen anges i tusental kr

Regeringen beslutar, efter yttrande av en beredningsgrupp, om fördelning av medel från anslaget i enlighet med förordningen (1993:983) om statligt stöd för information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling samt de ändringar som införts i denna genom förordning (1996:824). Bidrag lämnas som organisationsstöd eller projektbidrag. Stödet omfattar ämnesområdena nedrustning och rustningskontroll, konflikthantering samt andra säkerhetspolitiska ämnen inom ramen för ett vidgat säkerhetspolitiskt synsätt.

Den utgående reservationen från 1995/96, 86 000 kronor, finns på ett särskilt äldreanslag och beräknas tas i anspråk under 1997.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Stöd enligt förordningen har under budgetåret 1997 utgått till tretton organisationer och till drygt 100 projekt. Sammantaget bedöms uppställda mål ha uppfyllts väl inom den givna budgetramen och stödet bedöms ha haft god spridningseffekt.

Regeringen finner det väsentligt att kunskap, intresse och engagemang för frågor som rör global och europeisk säkerhet stimuleras. Stödet till organisationer och stiftelser för detta ändamål fyller därför en viktig funktion. En förutsättning för att stöd skall lämnas är att det främjar verksamhet som är av allmänt intresse och har stor spridningseffekt.

D 3 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

1995/96	Utgift	32 360 ¹		
Därav 1996	Utgift	21 600		
1997	Anslag	20 571	Utgifts-prognos	20 571
1998	Förslag	20 324		
1999	Beräknat	20 730		
2000	Beräknat	21 145		

1. Beloppen anges i tusental kr

Stockholms internationella fredsforskningsinstitut har till ändamål att i enlighet med de grunder som riksdagen fastställt bedriva forskning i konflikt- och samarbetsfrågor. Syftet med forskningen är att ge bidrag till förståelsen av betingelserna för fredliga lösningar av konflikter och för en stabil fred.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

SIPRI:s forskning åtnjuter ett högt internationellt anseende. Genom framför allt en omfattande publikationsverksamhet, men även genom anordnande av seminarier m.m. har forskningsresultaten en god spridningseffekt. SIPRI har lyckats väl i att anpassa forskningen efter den internationella utvecklingen.

Trots ett minskat anslag har SIPRI väl uppfyllt uppställda mål. Det är emellertid angeläget att SIPRI fortsatt verkar för att en ökande andel av institutets verksamhet kan finansieras från andra källor än statliga medel.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser (budgetåret 1995/96)

Regeringen konstaterar att det vid granskningen av SIPRI:s bokslut och redovisning för budgetåret 1995/96 inte framkommit några anmärkningar.

D 4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet

1995/96	Utgift	18 286	¹	
Därav 1996	Utgift	12 600		
1997	Anslag	12 235	Utgifts- prognos	12 235
1998	Förslag	10 262		
1999	Beräknat	10 512		
2000	Beräknat	10 769		

1. Beloppen anges i tusental kr

Ändamålet med anslaget är att tillföra Utrikesdepartementet teknisk och vetenskaplig sakkunskap från Försvarets forskningsanstalt (FOA) vid förhandlingar om nedrustning, rustningsbegränsning, internationell säkerhet samt vid internationellt samarbete för att motverka spridning av massförstörelsevapen.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Verksamhetens mål har uppfyllts väl. Tillgång på teknisk och vetenskaplig expertis är en nödvändighet för att Sverige aktivt skall kunna delta i det internationella arbetet för nedrustning, rustningskontroll och främjande av internationell säkerhet.

Det är angeläget att Försvarets forskningsanstalt fortlöpande anpassar sin verksamhet till utvecklingen på berörda områden. Under 1997 har konventionen om förbud mot kemiska vapen trätt i kraft. Vidare har förberedande kommissionen för upprättande av en internationell kontrollorganisation enligt fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar inlett sitt arbete. Detta kräver att det stöd som Försvarets forskningsanstalt lämnar Utrikesdepartementet på områdena ifråga ges delvis ny inriktning. Verksamheten bör också inriktas på möjligheten av kommande internationella förhandlingar om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål.

Medlen för programmet Europeisk säkerhet föreslås flyttas till anslaget D 6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse för att öka flexibiliteten vid användningen av medlen.

D 5 Utrikespolitiska Institutet

1995/96	Utgift	15 579	¹	
Därav 1996	Utgift	10 400		
1997	Anslag	10 112	Utgifts- prognos	10 112
1998	Förslag	10 004		
1999	Beräknat	10 204		
2000	Beräknat	10 408		

1. Beloppen anges i tusental kr

Ändamålet med anslaget till Utrikespolitiska Institutet är att främja intresse för internationella frågor samt att öka kunskapen om detta ämne genom forskning och information till allmänheten.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Utrikespolitiska Institutets information genom publikationer, seminarier m.m. riktad till en bred svensk allmänhet fyller en viktig funktion genom att främja intresset och kunskapen för utrikespolitiska frågor. Institutets forskning har tilldragit sig stort intresse och den utgör basen för den breda informationsverksamheten.

Institutet har trots ett minskat anslag väl uppfyllt målsättningarna för verksamheten. Det är dock av fortsatt stor vikt att institutet säkerställer en högre grad av extern finansiering för att minska beroendet av statliga medel.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser (budgetåret 1995/96)

Regeringen konstaterar att det i revisionsberättelsen för år 1996 inte framkommit några anmärkningar.

D 6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse

1995/96	Utgift	5 209	¹	Reserva- tion	0
Därav 1996	Utgift	3 800			
1997	Anslag	3 597	Utgifts- prognos		3 840
1998	Förslag	5 524			
1999	Beräknat	5 634			
2000	Beräknat	5 747			

1. Beloppen anges i tusental kr

Ändamålet med anslaget är att stödja forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse. Huvuddelen av medlen under anslaget finansierar ett särskilt säkerhetspolitiskt forskningsprogram vid Utrikespolitiska Institutet. Därutöver fördelar regeringen direkt stöd åt framför allt yngre forskare inom utrikes- och säkerhetspolitik från detta anslag.

Den utgående reservationen från 1995/96, 243 000 kronor, som fanns på ett särskilt äldreanslag, har tagits i anspråk under första halvåret 1997.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Bedömningen är att de medel som anslagits har främjat målet för detta anslag. Bedömningen grundas på redovisningar av utförd forskning från mottagarna av stöd samt på en utvärdering som gjordes våren 1996 av en fristående, särskilt anlitad sakkunnig.

Anslaget föreslås tillföras 1 850 000 kronor för forskning om europeisk säkerhet (tidigare upptagna under anslaget D 4). Samarbetet med Försvarets forskningsanstalt kommer att fortsätta med såväl regelbundna konsultationer som tjänsteutbyte och särskilda studier. Genom överföringen av medlen ges även möjlighet att lägga ut forskningsuppdrag på andra uppdragstagare.

7. Övriga utrikespolitiska frågor

Omfattning/ändamål

I detta verksamhetsområde ingår anslagen för Inspektionen för strategiska produkter (ISP) samt Europainformation m.m. Medel för internationella exportkontrollarrangemang finns budgetåret 1998 under anslaget B 1 Bidrag till vissa internationella organisationer.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
24	17	31	24	21	21

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

ISP

Verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har för 1996 redovisat ett underskott uppgående till 434 000 kronor. Orsaken till denna utveckling kan i första hand härledas till en viss underbudgetering för den nya myndigheten, som inrättades den 1 februari 1996.

Europainformation

Informationsverksamheten har under andra halvåret 1996 samt första halvåret 1997 huvudsakligen inriktats på den regeringskonferens som pågått mellan EU:s medlemsländer. Det ekonomiska utfallet för budgetåret 1995/96 blev lägre än beräknat, dels på grund av organisatoriska förändringar för EU-informationen, dels på grund av att den parlamentariska EU 96-kommittén bedrev en omfattande informationsverksamhet om EU:s regeringskonferens.

Större förändringar

ISP

ISP har anförtratts uppgiften att vara nationell myndighet för den nya kemvapenkonventionen, CWC, som trädde i kraft den 29 april 1997. Dessa arbetsuppgifter ställer ökade krav på myndigheten.

Europainformation

Sveriges medlemskap i EU har inneburit förändringar för inriktningen av EU-informationen. Den allmänna EU-informationen har placerats på riksdagen medan regeringen bedriver en bred och saklig informationsverksamhet om aktuella EU-händelser och regeringens EU-politik.

Prioriteringar för 1998

ISP

För 1998 bör ett nytt datasystem för ISP prioriteras liksom tillräckliga resurser för att kunna fullgöra de arbetsuppgifter som medlemskapet i CWC medför.

Europainformation

Under 1998 kommer regeringen att prioritera information om EU:s utvidgning. Information om EU:s regeringskonferens kommer också att vara fortsatt viktig. Riksdagen skall under våren 1998 ta ställning till det nya Amsterdamfördraget. Även efter ett godkännande och fram till dess att ändringarna börjar gälla kommer det att krävas information om detta. Materialproduktion om regeringens EU-politik på olika sakområden skall ges högre prioritet. För att nå ut till allmänheten krävs marknadsföringsåtgärder samt en omfattande distribution av det material som produceras.

E 1 Inspektionen för strategiska produkter

1995/96	Utgift	10 984	¹ Anslags- ² kredit	434
Därav 1996	Utgift	10 984		
1997	Anslag	13 557	Utgifts- prognos	13 823
1998	Förslag	15 801		
1999	Beräknat	13 152		
2000	Beräknat	13 513		

1. Beloppen anges i tusental kr

2. Avser perioden 1996-02-01 – 1996-12-31

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) inrättades den 1 februari 1996 genom att Krigsmaterielinspektionen inom Utrikesdepartementets handelsavdelning ombildades till myndighet (prop. 1995/96:31, bet. 1995/96:UU3, rskr. 1995/96:93).

ISP skall sköta tillsyn och annan kontroll enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (1991:341) om strategiska produkter. Inspektionen skall också vara nationell myndighet enligt Sveriges åtaganden inom ramen för icke-spridning av kemiska vapen. Inspektionen prövar förvaltningsärenden om kontroll över krigsmateriel och andra strategiskt känsliga produkter eller varor med dubbla användningsområden.

Inspektionen har till sitt förfogande dels exportkontrollrådet, dels det teknisk-vetenskapliga rådet.

Kostnaderna för verksamheten täcks av avgifter, som redovisas mot särskild inkomsttitel på statsbudgeten. Avgiften tas ut av de företag vars produkter omfattas av kontrollen över krigsmateriel och andra strategiska produkter (varor med dubbla användningsområden).

Inspektionen har varit tvungen att utnyttja 434 000 kronor av anslagskrediten under 1995/96, då upprättandet av den nya myndigheten blev dyrare än beräknat.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Antalet beviljade utförelsetillstånd på krigsmaterielsidan och värdet av dessa fortsatte att minska under 1996. Under första halvåret 1997 har dock antalet beviljade tillstånd ökat väsentligt igen. Samtidigt har flera ansökningar om tillstånd blivit mer komplicerade och kräver längre handläggningstid. Härtill kommer ett stort antal tillståndsärenden gällande export av strategiska produkter, tillstånd att tillverka och tillhandahålla krigsmateriel m.m.

Då ISP inrättades först under budgetåret 1995/96 går det inte att göra några jämförelser med tidigare år. Myndigheten har dock under ett intensivt upp-

byggnadsskede på ett effektivt sätt kunnat upprätthålla sina löpande åligganden av vilka tillståndsgivningarna utgör myndighetens kärnverksamhet. I samband med övergången till en självständig myndighet har vissa problem avseende underskott på personalsidan och brister i datasystemet kunnat konstateras. Ett omfattande arbete förestår med införande av ett datoriserat ärendehanteringssystem.

Under uppbyggnadstiden av den nya myndigheten har det inte kunnat undvikas att ärendebalansen inom några områden blivit större än normalt. Detta har dock åtgärdats och balanserna har kunnat reduceras till ett minimum.

Under första verksamhetsåret hade myndigheten inte kapacitet att genomföra lika många möten med representanter för exporterande företag som tidigare varit brukligt. Viss eftersläpning uppstod också i rapporteringen från dessa möten. Under första halvåret 1997 har mötesfrekvensen återgått till normal nivå. Eftersläpningen i rapporteringen är obetydlig.

Trots de påfrestningar som uppstod i samband med bildandet av den nya myndigheten har möten med Exportkontrollrådet (tidigare rådgivande nämnden) genomförts med normal frekvens.

Ökningen av anslaget för 1998 beror i första hand på nya arbetsuppgifter för ISP, såsom ansvarig svensk myndighet för kemvapenkonventionen, CWC. Detta innebär bl.a. att ISP övertar ansvaret för vissa insamlingsuppgifter som nu åvilar Kemikalieinspektionen, KemI. Resurser behövs också för att myndigheten skall kunna informera om sin verksamhet. Ett enigt konstitutionsutskott har ställt sig bakom önskemålet att ISP "föreses med särskilda resurser för insatser avseende möjligheten att förse allmänheten med basinformation om krigsmaterielexporten".

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser (budgetåret 1995/96)

RRV har den 26 mars 1997 avlämnat revisionsberättelse för ISP avseende räkenskapsåret 1996-02-01 -- 1996-12-31. RRV har inte haft några invändningar mot ISP:s årsredovisning.

E 2 Europainformation m.m.

1995/96	Utgift	8 129	¹ Reserva- tion	0
Därav 1996	Utgift	3 100		
1997	Anslag	8 800	Utgifts- prognos	17 500
1998	Förslag	7 800		
1999	Beräknat	7 800		
2000	Beräknat	7 800		

1. Beloppen anges i tusental kr

Utrikesdepartementet har under flera år bedrivit en omfattande informationsverksamhet om det europeiska samarbetet. Under åren 1993-1995 bedrevs informationsarbetet till stor del av Sekretariatet för Europainformation i UD. Sekretariatet förmedlade huvudsakligen baskunskaper om EU. I enlighet med de bedömningar som gjordes av Utredningen om framtida central Europainformation förlades denna verksamhet per den 1 januari 1996 till riksdagen.

Utrikesdepartementet ansvarar sedan dess för en saklig och bred informationsverksamhet om aktuella EU-frågor och om regeringens EU-politik till den svenska allmänheten. En sådan verksamhet är angelägen ur ett demokratiskt perspektiv.

De organisatoriska förändringarna liksom det faktum att EU 96-kommittén hade i uppgift att informera om EU:s regeringskonferens innebar att verksamheten i Utrikesdepartementet inte bedrevs i full skala under 1996. En reservation från 1995/96 på 12,8 miljoner kronor finns därför på ett särskilt äldreslag. Reservationen är in-tecknad för fortsatt information om EU:s regeringskonferens. Denna verksamhet kommer att fortgå under 1997 och under 1998, då riksdagen skall ta ställning till Amsterdamfördraget. Viss information kommer också att krävas efter ett godkännande och fram till dess att ändringarna träder i kraft. Det beräknas ske tidigast 1998.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Regeringen har under 1996 och första halvåret 1997 prioriterat en omfattande informationsverksamhet om EU:s regeringskonferens. Ett nyhetsbrev har givits ut var fjortonde dag och distribuerats i en upplaga på 45 000 exemplar. Av dessa har knappt hälften givits en vidare spridning genom landets folkbibliotek. Över 10 000 privatpersoner prenumererar på nyhetsbrevet.

För att stimulera debatten och informera om sakfrågorna i regeringskonferensen har sex stora seminarier arrangerats. UD har också medverkat i ett flertal seminarier arrangerade av andra ute i landet. Kontinuerliga mätningar av allmänhetens kännedom om regeringskonferensen har gjorts. Såväl nyhetsbrev som seminarier har marknadsförts.

Under första halvåret av 1997 har en populärversion av regeringens årsberättelse om verksamheten i EU tryckts i 80 000 exemplar och givits en mycket bred spridning. Annonser om skriften har införts i rikstäckande dagspress.

För att fullfölja besparingsåtgärderna som aviserades i den ekonomiska vårpropositionen har anslaget minskats med 1 miljon kronor fr.o.m. år 1998. Anslaget för 1998 är beräknat så att regeringen skall kunna bedriva en bred och saklig informationsverk-

samhet till den svenska allmänheten om aktuella EU-frågor och sin EU-politik samt även om Sverige som EU-land i andra EU-länder. Detta omfattar bl.a. seminarier och hearings, materialproduktion i olika former, en omfattande distribution samt marknadsföring för att göra informationen lättillgänglig för allmänheten. Även för budgetåren 1999 och 2000 har anslaget beräknats till 7,8 miljoner kronor.

BILAGA 5.1

Sveriges samlade bidrag till FN

O= obligatoriskt bidrag

F = frivilligt bidrag

Myndighet	FN-organisation	Utfall 94/95 Milj. kr	Utfall 95/96 (18 mån.) Milj. kr	O/F
1.	JUSTITIEDEPARTEMENTET			
	WIPO	1,3	1,3	O
2.	UTRIKESDEPARTEMENTET			
	FN:s reguljära budget	100,2	89,0	O
	FN:s fredsbevarande operationer	247,6	245,0	O
	UNIDO	10,0	11,0	O
	Kemvapenkonventionen	1,2	2,7	O
	Övriga obligatoriska bidrag	0,2	0,9	O
	Fredsbearvande insatser	806,7	1 463,0	F
	Fred och återuppbyggnad	20,4	24,0	F
	Kvinnokonferensen i Peking	1,0	-	F
	DHA	3,7	5,0	F
	GEF	264,0	117,6	F
	HABITAT	5,0	7,5	F
	IFAD	0,02	65,3	F
	ITC	7,5	8,0	F
	UNAIDS	10,0	20,0	F
	UNCDF	40,0	64,0	F
	UNCTAD	0,9	-	F
	UNDCP	46,5	56,0	F
	UNDP	573,0	920,0	F
	UNESCO	2,0	3,0	F
	UNFPA	140,0	232,0	F
	UNHCR	219,6	497,0	F
	UNICEF	350,0	566,0	F
	UNIFEM	5,0	8,0	F
	UNRWA	96,0	275,0	F
	Världsbanken/IDA	648,7	1 372,0	F
	WFP inkl. IEFR/PRO	270,0	434,0	F
	WHO/PSA	4,0	6,0	F
	WMU	18,4	27,0	F
	Övrigt	39,4	26,1	F
Sida	FAO	100,8	39,0	F
”	HABITAT	0,9	4,7	F
”	IAEA	7,0	4,5	F
”	ICTP	4,2	6,6	F
”	ILO	19,1	20,0	F
”	IMO	4,1	-	F

Myndighet	FN-organisation	Utfall 94/95 Milj. kr	Utfall 95/96 (18 mån.) Milj. kr	
Sida	ITC	6,2	7,7	F
”	IUCN	16,4	48,3	F
”	Mekong k	8,9	-	F
”	UNDCP	1,7	1,7	F
”	UNDESD	1,1	-	F
”	UNDHA	31,2	42,6	F
”	UNDP	119,2	297,0	F
”	UNEP	5,0	10,4	F
”	UNESCO	5,8	9,8	F
”	UNFPA	3,0	0,5	F
”	UNHCR	238,8	347,0	F
”	UNICEF	538,9	469,0	F
”	UNIDO	0,1	2,0	F
”	UNIFEM	1,0	-	F
”	UNOCHA	9,0	18,5	F
”	UNRISD	5,0	8,2	F
”	UNRWA	24,9	19,8	F
”	UNSO	5,7	0,6	F
”	UNV	6,0	3,0	F
”	Världsbanken/IDA	107,5	593,0	F
”	WFP	65,8	85,0	F
”	WHO/PSA	83,9	97,0	F
”	WIPO	1,5	0,7	F
”	WMU	19,6	23,7	F
”	Övrigt	131,5	90,0	F
		<u>5 504,8</u>	<u>8 795,4</u>	
3.	SOCIALDEPARTEMENTET			
	WHO	32,6	67,1	O
	” för rapportering om läkemedelsbiverkning	2,6	3,9	O
		<u>35,2</u>	<u>71,0</u>	
4.	KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET			
	IMO	1,2	1,5	O
	OTIF	2,3	0,6	O
	IRCA	0,02	0,02	O
	Luftfartsverket			
	ICAO	3,2	3,3	O
	Post- & Telestyrelsen			
	ITU	18,6	24,6	O
	” UPU	3,1	4,8	O
	SMHI	4,3	4,6	O
		<u>32,8</u>	<u>39,4</u>	
5.	UTBILDNINGSDEPARTEMENTET			
	UNESCO	33,9	33,3	O
6.	JORDBRUKSDEPARTEMENTET			
	FAO	29,2	28,1	O
7.	ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET			
	ILO	21,1	23,1	O

Myndighet	FN-organisation	Utfall 94/95 Milj. kr	Utfall 95/96 Milj. kr	O/F
8.	NÄRINGSDEPARTEMENTET			
	WIPO	3,6	-	O
	Internat. Studieggruppen för bly och zink	0,2	-	O
	Internat. Studieggruppen för nickel	0,2	-	O
		4,0	-	
9.	MILJÖDEPARTEMENTET			
	Miljöfonden	22,0	20,0	F
	Övrigt	-	4,2	F
		22,0	24,2	
TOTALT SUMMA		5 683	9 015,8	

BILAGA 5.2

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

I. Beskickningar	(Khartoum)
(sidoackrediteringar inom parentes)	Kiev
Abidjan	Kuala Lumpur
(Lomé, Ouagadougou, Porto Novo)	Kuwait
Addis Abeba	(Abu Dhabi, Doha, Manama)
(Djibouti, Asmara)	Köpenhamn
Alger	Lagos
Amman	(Accra)
Ankara	Lima
(Baku)	(La Paz)
Athén	Lissabon
Bagdad**)	London
Bangkok	Luanda
(Rangoon, Vientiane, Phnom-Penh)	(Sao Tomé)
Beirut*)	Lusaka
Belgrad	(Lilongwe)
Bern	Luxemburg
(Vaduz)	Madrid
Bissau*)	(Andorra la Vella)
Bonn	Managua
Brasilia	(San José, Panamá)
Bryssel	Manila
Budapest	(Koror)
(Chisinau)	Maputo
Buenos Aires	(Mbabane)
(Asunción, Montevideo)	Mexico
Bukarest	Moskva
Canberra	(Alma-Ata, Asjchabad, Bisjkek, Jerevan,
(Wellington)	Minsk, Tasjkent, Tbilisi, Dusjanbe)
Caracas	Nairobi
(Port of Spain, Georgetown, Paramaribo)	(Bujumbura, Kampala, Kigali)
Colombo*)	New Delhi
Damaskus	(Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
(Beirut)	Oslo
Dar es Salaam	Ottawa
Dhaka	(Nassau)
Dublin	Paris
Gaborone	Peking
(Maseru)	(Pyongyang***), Ulan Bator)
Guatemala	Prag
(San Salvador, Tegucigalpa, Belmopan)	(Bratislava)
Haag	Pretoria
Hanoi	Rabat
Harare	Reykjavik
Havanna	Riga
Heliga Stolen	Riyadh
(San Marino)	(Muscat, Sana)
Helsingfors	Rom
Islamabad	(Tirana)
Jakarta	Santafé de Bogotá
Kairo	(Quito)

Santiago de Chile
Sarajevo
Seoul
Singapore
(Bandar Seri Bagawan)
Sofia
Tallinn
Teheran
Tel Aviv
(Nicosia)
Tokyo
(Majuro, Pohnpei)
Tunis
Vientiane*)
Vilnius
Warszawa
Washington
Wien
(Ljubljana)
Windhoek
Zagreb

II. Ambassadkansli

Berlin

III. Delegationer

Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (EU) i Bryssel
Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York
Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève
Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i Paris
Sveriges delegation vid Europarådet i Strasbourg
Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien

IV. Karriärkonsulat

a) Generalkonsulat
Gdansk
Hamburg
Hongkong (Macau)
Istanbul
Jerusalem
Los Angeles
New York
S:t Petersburg
Shanghai

b) Konsulat
Mariehamn

V. Stockholmsbaserade ambassadörer

De sex sändebuden har följande ackrediteringar:

1. Bangui (Centralafrikanska Republiken), Brazzaville, (Folkrepubliken Kongo), Kinshasa***) (Demokratiska Republiken Kongo), Libreville

- (Gabon), Malabo (Ekvatorialguinea), Yaoundé (Kameroun), Bissau (Guinea-Bissau), Praia (Kap Verde), N'Djamena (Tschad).
2. Banjul (Gambia), Freetown (Sierra Leone), Monrovia (Liberia).
 3. Bamako (Mali), Conakry (Republiken Guinea), Dakar (Senegal), Niamey (Niger), Nouakchott (Mauretanien), Tripoli (Libyen).
 4. Antananarivo (Madagaskar), Mogadishu (Somalia), Moroni (Comorererna), Port Louis (Mauritius), Valletta (Malta), Victoria (Seychellerna).
 5. Basseterre (St Christopher och Nevis), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia) Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenaderna), Port-au-Prince (Haiti), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda).
 6. Apia (Västra Samoa), Nuku'alofa (Tonga), Suva (Fiji), Honiara (Salomonöarna), Port Moresby (Papua Nya Guinea), Port Vila (Vanuatu).

*) Beskickningen förestås av en chargé d'affaires

**) Beskickningen är tills vidare obemannad

***) Har utsänd personal